

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 44)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	5. december 2001

Med henblik på møde i Folketingets Europaudvalg den 7. december 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 12. december 2001 – vedlægges Miljøministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (Miljø) den 12. december 2001

1. Klima 3

a) Marrakech 3

- *udveksling af synspunkter*

b) Meddelelse fra Kommissionen om Europæisk Klimaændringsprogram 3

- *rådskonklusioner*

c) Forslag til direktiv om handel med CO₂- kvoter 10

- *orienterende debat*

d) Beslutning om ratifikation af Kyoto 14

- *information fra Formandskabet om status for arbejdet*

2. Meddelelse om strategi for dioxin og PCB 17

- *rådskonklusioner*

3. Forslag til forordning om sporbarhed og mærkning af GMO 20

- *fremskridtsrapport*

4. Strategi for bæredygtig udvikling og Cardiff-processen 26

- *rådskonklusioner*

5. Direktivforslag om offentlighedens deltagelse i udarbejdelse af planer og programmer 31

- *politisk enighed om en fælles holdning*

6. Forslag til revision af brændstofdriektivet (direktiv 98/70/EF) 36

- *politisk enighed om en fælles holdning*

7. International Governance 44

- *evt. rådskonklusioner*

- *indlæg fra den britiske delegation*

8. Pesticider 44

a) Rapport om evaluering af plantebeskyttelsesmidler 44

- *rådskonklusioner*

b) Temastrategi om bæredygtig brug af pesticider 50

- *Information fra Kommissionen om status for arbejdet*

c) Revision af forordning 2455/92 50

- *Information fra Kommissionen om status for arbejdet*

d) Ratifikation af Rotterdam konventionen 50

- Information fra Kommissionen om status for arbejdet

9. Forhandlinger med kandidatlandene 50

- Information fra Kommissionen om status for arbejdet

10. Information fra Kommissionen om status for arbejdet med direktivforslag om 50

a) SEVESO II

b) Batterier og akkumulatorer

c) Tungmetaller i luften

d) Ratifikation af Cartagena-protokol om biosikkerhed

e) Ratifikation af konventioner om TBT og POP

MILJØstyrelsen 29. november 2001

Internationalt kontor J. nr. 111/17-0251

MEM-401-MST

SAMLEnotat

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 12. december 2001

Ad punkt 1 - Klima

a) Marrakech

Der er ikke modtaget dokumenter til punktet.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på Formandskabets redegørelse for resultatet af den 7. partskonference under Klimakonventionen der fandt sted i dagene 29. oktober til 9. november 2001 i Marrakech (Marokko).

1. Baggrund

Efter Marrakech er Kyoto-protokollen endelig klar til at blive ratificeret og herefter træde i kraft.

Den sjette partskonference under FN's rammekonvention for klimaforandring (COP6) endte som bekendt uden resultat i Haag i november 2000, og forhandlingerne blev derfor genoptaget den 16-27. juli 2001 i Bonn. Der blev i Bonn indgået en politisk aftale om målene i Buenos Aires handlingsplanen fra 1998 vedrørende de nødvendige præciseringer af Kyoto-protokollen fra 1997 samt en opstramning i implementeringen af selve Klimakonventionen fra 1992.

På COP7 skulle Bonn-aftalen operationaliseres og udmøntes i juridisk tekst. En del af dette arbejde blev allerede færdiggjort i Bonn, nemlig for så vidt angår finansiering til udviklingslandene og CO₂-optag ("Sinks"), mens arbejdet vedr. Kyoto-mekanismer, nationale beregningssystemer, rapportering og reglerne om overholdelse af Kyoto-protokollens bestemmelser som planlagt blev afsluttet på COP7. Dertil blev der på COP7 vedtaget regler om bl.a. en fund og en ekspertgruppe for de mindst udviklede lande samt en erklæring til Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg, september 2001.

b) Meddelelse fra Kommissionen om iværksættelse af det europæiske klimaændringsprograms første fase.

KOM (2001) 580

Resumé: Forslaget indebærer en række fælles og koordinerede drivhusgas-reducerende virkemidler, som Kommissionen vil fremsætte forslag om i løbet af 24 måneder. Det drejer sig bl.a. om: Fremme af en effektiv gennemførelse af direktivet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (indenfor rammerne af IPPC-direktivet), forslag til rammedirektiv om mindstenormer for energieffektivitet for energiforbrugende udstyr, forslag til et direktiv om styring af energiforbrug ("Energy Demand Management"), forslag til et direktiv om fremme af kraftvarme, initiativer for at fremme energieffektivitet ved offentlige indkøb, forslag om bevidstheds- og iværksættelseskampagner om energibesparelser, forslag om at ændre vægtfordelingen mellem transportformerne, forslag om bedre udnyttelse af infrastrukturen og betaling for den, fremme af transportsektorens anvendelse af biobrændstoffer, forslag til et rammedirektiv om fluoriserede gasser, forslag til et direktiv om kobling af de projektbaserede mekanismer (Joint Implementation og Clean Development Mechanism) til EU's ordning for handel med emissionskvoter og forslag til ændring af overvågningsmekanismen. En række af forslagene er allerede indeholdt i Kommissionens grønbog om forsyningsikkerhed og hvidbogen om en fælles transport politik. Kommissionen vurderer, at virkemidlerne tilsammen vil kunne dække halvdelen af spændet mellem Kyoto målene og prognosen for EU's CO₂-udledning i 2010.

• **Status**

Kommissionen oversendte den 30. oktober 2001 meddelelse om implementering af European Climate Change Programme (ECCP). ECCP vedrører fælles og koordinerede politikker og virkemidler til nedbringelse af EU's udslip af drivhusgasser. ECCP er således et væsentligt element i fællesskabets bestræbelser på at nå sine forpligtelser under Kyoto-protokollen.

ECCP-processen blev startet i marts 2000 med henblik på at identificere omkostningseffektive fælles virkemidler til at opnå reduktioner af drivhusgasser indenfor EU. ECCP har været etableret som en konsultationsproces, hvor bredt sammensatte arbejdsgrupper med fokus på energi, transport, industri, forskning, landbrug og kvotehandel har deltaget i det forberedende arbejde. I juni 2001 offentliggjorde Kommissionen en rapport om ECCP. Heri er identificeret 42 tiltag ud fra kriterier om omkostningseffektivitet, reduktionspotentiale, tidshorisont og politisk accept.

Det er på baggrund af rapporten fra juni 2001 at Kommissionen har udvalgt 10 virkemidler, som er sat på arbejdsprogrammet med henblik på at fremsætte forslag om implementering i løbet af de næste 2 år. De enkelte forslag vil således blive fremlagt enkeltvis, herunder en del i Rådet (industri og energi).

Der foreligger endnu ikke udtalelse fra Europa-Parlamentet.

Forslaget har endnu ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmøde (miljø) d. 12. december 2001 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

• **Formål og indhold**

2.1. Meddelelsen

Med meddelelsen ønsker Kommissionen at fremhæve en række drivhusgas-reducerende virkemidler, som Kommissionen vil fremsætte forslag om i løbet af 24 måneder. Meddelelsen omfatter:

Fremme af en effektiv gennemførelse af direktivet om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet).

Der lægges i meddelelsen op til at medlemslandene udvikler strategier for inddragelse af energieffektivitet i de integrerede miljøgodkendelser for større industrivirksomheder og landbrug. Der er således ikke tale om en ændring af IPPC-direktivet.

Forslag til rammedirektiv om mindstenormer for energieffektivitet for energiforbrugende udstyr.

Med forslaget skabes grundlag for at kræve at energieffektiviteten af energiforbrugende apparater ikke er dårligere end en vis mindstenorm. Direktivet skaber således grundlag for at fjerne de energimæssigt dårligste apparater fra markedet. Direktivet udmøntes ved at Kommissionen fremlægger forslag til implementeringsdirektiver for de enkelte apparater, der omfattes af normer.

Forslag til et direktiv om styring af energiforbrug "Energy Demand Management"

Forslaget går ud på at pålægge medlemslandene at sætte mål for og gennemføre særlige programmer til fremme af energieffektivitet specielt i mindre virksomheder og husholdninger. Dette omfatter at sikre at der etableres et grundlag for at der ydes energiservice inden for rammerne af det liberaliserede energimarked.

Forslag til et direktiv om fremme af kraftvarme

Formålet med dette direktivforslag er at fremme kraftvarme. Direktivet vil fastlægge et grundlag for certificering af effektiv kraftvarme og omhandle regler om nettilslutning, tilslutningsomkostninger og administrative procedurer. Derudover vil direktivet også pålægge medlemslandene at fastsætte mål for kraftvarmeudbygningen svarende til EU-målsætningen fra 1997 om en fordobling af den samlede kraftvarmekapacitet fra 9 til 18% af den samlede elkapacitet.

Initiativer for at fremme energieffektivitet ved offentlige indkøb

Forslaget har til formål at fremme energieffektivt indkøb fra offentlige institutioner. Det langsigtede formål er at det offentlige, via indkøb og langsigtede krav til sine indkøb, skal stimulere markedet for energieffektivt udstyr. Det foreslås at udarbejde vejledende retningslinier for offentlige indkøb, herunder for indførelse af grøn profil i forbindelse med offentlige udbud.

Forslag om bevidstgørelses- og iværksættelseskampagner om energibesparelser.

Forslaget går ud på at starte og koordinere kampagner i EU der har til formål at fremme udbredelsen af energibesparelser.

Forslag om at ændre vægtfordelingen mellem transportformerne

Målet er at den relative fordeling transportformerne imellem (fly, bil, bus, tog osv.) skal fastholdes på år 2000 niveau i år 2010. Målsætningen skal bl.a. realiseres gennem investeringer i jernbaner, fremme af intermodalitet (skift mellem transportformer fx fra bil til tog), og fremme af transport ad vandveje.

Forslag om bedre udnyttelse af infrastrukturen og betaling for den

Omhandler muligheder for indførelse af hvad der populært betegnes som "roadpricing". Der omtales to initiativer, dels et rammedirektiv om fælles principper, struktur og metoder til at fastsætte priser i forbindelse med et roadpricing system, dels et initiativ, der sigter på harmonisering af brændstofafgifterne for brændstof til vognmænd.

Fremme af transportsektorens anvendelse af biobrændstoffer

Forslaget omhandler anvendelse af biobrændsler i transportsektoren gennem tilsætning af flydende biobrændsel til benzin eller diesel. Kommissionens argument for anvendelse af biobrændsler i transportsektoren er primært af hensyn til energiforsyningsikkerheden og udviklingen i landbruget. Sekundært fremhæves CO₂ problematikken. Kommissionen har præsenteret en pakke med to direktiver, der behandles i hhv. Energirådet og E COFIN-rådet.

Forslag til et rammedirektiv om fluoriserede gasser

Forslaget vedrører en række forskellige virkemidler med henblik på begrænsning af industrielle drivhusgasser.

Foruden de 10 forslag til virkemidler omfatter meddelelsen også:

Forslag til et direktiv om kobling af de projektbaserede mekanismer (Joint Implementation og Clean Development Mechanism herefter hhv. JI og CDM) til EU's ordning for handel med emissionskvoter

Direktivforslaget om et kvotemarked for CO₂ inkluderer ikke kreditter fra nationale eller internationale projektbaserede mekanismer, herunder Kyoto-protokollens projektmekanismer - JI og CDM. Det er imidlertid Kommissionens opfattelse at kreditter fra projektbaserede mekanismer skal kunne indgå i en europæisk kvotehandelsordning. Direktivet foreslås implementeret parallelt med kvotehandel direktivet d.v.s. senest i 2005.

Forslag til ændring af overvågningsmekanismen

Forslaget har til formål at bringe EU's retningslinjer for rapportering af emissionsopgørelser på linje med de rapporteringskrav som følger af EU's ratifikation af Kyoto protokollen.

En række af forslagene er allerede indeholdt i Kommissionens grøn bog om forsyningssikkerhed og hvidbogen om en fælles transport politik. Kommissionen vurderer, at de 10 virkemidler tilsammen vil kunne dække halvdelen af spændet mellem Kyoto målene og prognosen for EU's CO₂-udledning i 2010. Kommissionen vil fortsætte arbejdet med at forberede implementeringen af yderligere tiltag. En opfølgingsrapport herom vil blive udarbejdet ved udgangen af 2002.

2.2. Rådskonklusioner

I udkastet til rådskonklusioner lægges der bl.a. op til at Rådet:

- bemærker nødvendigheden af, at EU vedtager nye politikker og virkemidler, som er komplementære med nationale virkemidler, og som har betydelig effekt med henblik på at nå forpligtelserne under Kyoto-protokollen og byder i forlængelse heraf ECCP-meddelelsen velkommen,
- byder forslag til direktiv om kvotehandel velkommen, og bemærker, at dette forslag vil blive nøje overvejet af Rådet som prioriteret emne,
- understreger vigtigheden af kapacitetsopbygning ved brug af Kyoto-mekanismerne og opfordrer Kommissionen til at udvikle sådanne initiativer som et første skridt,
- understreger vigtigheden af uddannelse og bevidstgørelse af befolkninger om klimaændringer og handlemuligheder, og byder i forlængelse heraf et spansk initiativ om afholdelse af en workshop i FN-regi om dette emne velkommen,
- understreger betydning af at virkemidler er funderet på den bedst tilgængelige viden og inviterer Kommissionen til at understøtte initiativer til fremme af europæisk forskning om dette,
- understreger, at virkemidler til at realisere energibesparelser bør være en hjørnesten i EU's klimastrategi og opfordrer Kommissionen til at fremskynde implementeringen af Handlingsplan for energieffektivitet,
- opfordrer Kommissionen til at fremme de annoncerede forslag om mindstenormer for energiforbrugende apparater, "Energy Demand Management" samt fremme af kraftvarme,
- byder forslaget om at fremme energieffektivitet ved offentlige indkøb gennem frivillige retningslinjer velkommen, og beder Kommissionen overveje behovet for yderligere initiativer,
- byder forslag om effektiv implementering af krav om energieffektivitet indenfor rammerne af IPPC-direktivet velkommen,
- understreger betydningen af at øge andelen af vedvarende energi-el og yderligere initiativer for at fremme VE-konkurrencedygtighed og markedsandele, herunder i varmesektoren,
- byder forslaget om at ændre vægtfordelingen mellem transportformerne velkommen, men understreger behovet for at reducere barrierer for dette,
- bemærker at Kommissionen vil fremlægge forslag med henblik på at priserne på forskellige transportformer i 2004 bedre afspejler samfundsmæssige omkostninger, og opfordrer til at dette forslag fremlægges parallelt med tiltag for ændret transportfordeling med henblik på behovet for afkobling af økonomisk vækst og transport,
- inviterer Kommissionen til at fremskynde fiskale og økonomiske incitamenter til brændselseffektivitet og mindre forurenende køretøjer,
- byder meddelelse fra Kommissionen om strategi for reduktion af personbilers CO₂-udslip samt resultater af frivillige aftaler med bilindustrien velkommen samt erindrer tidligere konklusioner om nye tiltag for at reducere emissioner fra nye personbiler og varebiler,
- erindrer tidligere konklusioner om behovet for reduktioner indenfor luftfart og søfart og inviterer fremtidige tiltag for at reducere emissioner fra nye personbiler og fra varebiler,
- bemærker med tilfredshed det igangværende arbejde i Rådets arbejdsgruppe om fiskale spørgsmål om Kommissionens forslag om et rammedirektiv for energiskatter (Monti-direktivet),
- inviterer Kommissionen til at overveje at introducere forslag om differentiering i beskatning af energibesparende produkter, således at rette rådsformation kan overveje dette spørgsmål,
- understreger betydningen af en gennemgang af energisubsidier som modvirker bæredygtig energianvendelse med henblik på udfasning,
- byder forslaget om et rammedirektiv om flouriserede gasser velkommen under hensyntagen til eksisterende frivillige initiativer,
- inviterer Kommissionen til at intensivere arbejdet med fælles og koordinerede virkemidler indenfor anden fase af ECCP med henblik på at udarbejde passende forslag så hurtigt som muligt, som retter sig mod en række andre betydende drivhusgas-kilder.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen omtaler ikke specifikt forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet, men anfører dog, at stærke tiltag på fællesskabsniveau er nødvendige i lyset af de vanskeligheder med at møde forpligtelserne under byrdefordelingsaftalen, som et flertal af medlemslandene står overfor.

Det blev i forbindelse med EU-landenes byrdefordelingsaftale fra 1998 fra dansk side understreget at en vedtagelse af fælles politikker og virkemidler i EU er nødvendig for at understøtte og forstærke den nationale indsats.

Det fremgår endvidere af Klimahandlingsplanen *Klima 2012* at behovet for fælles og koordinerede virkemidler øges med udviklingen af det indre marked. Varernes fri bevægelighed lægger visse restriktioner på nationale politikker og virkemidler og betyder, at en fælles tilgang til f.eks. normer og standarder er hensigtsmæssig. Fælles virkemidler giver også mulighed for at løfte opgaver som enkeltlande ikke ville kunne magte ale ne. Som eksempel herpå kan nævnes aftalen med bilindustrien om at forbedre effektiviteten i nye biler. Samtidig giver øgede krav til produkter en langt større effekt i forhold til producenteres produktudvikling, når markedet er større.

Det fremgår også af *Klima 2012*, at fælles virkemidler principielt set ikke må træde i stedet for nationale tiltag og derfor må foretrækkes på områder, hvor fællesskabshandling bedst forstærker og understøtter nationale bestræbelser for reduktion af klimagasser.

I *Klima 2012* fremhæves fælles afgifter, normer for elforbrugende apparater og fælles rammeaftaler for udbygningen med kraftvarme og vedvarende energi som særlig vigtige for den danske forpligtelse. Endvidere vurderes det at fælles tiltag på landbrugsområdet, transportområdet og industrigasser vil kunne understøtte danske initiativer. I forlængelse heraf må forslagene i ECCP-meddelelsen vurderes at understøtte den danske indsats.

Der vil i forbindelse med de enkelte forslags fremsættelse kunne foretages en vurdering af forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

• Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen og forslagene til rådskonklusioner har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser i Danmark. Der vil i forbindelse med de enkelte forslags fremsættelse kunne foretages en vurdering af konsekvenserne.

• Høring

Notat om forslaget har været i skriftlig procedure i EF-specialudvalget. Der er kommet høringssvar fra Dansk Industri (DI), Specialarbejderforbundet (støtter forslaget), Dansk Transport og Logistik (DTL), Dansk Energi (DE), Det Økologiske Råd (DØR) og Landboforeningerne. Høringssvarene sammenfattes nedenfor.

Generelt:

DØR støtter den danske enighed med Kommissionen om behovet for at supplere nationale virkemidler med fælles og koordinerede virkemidler. *DØR* er endvidere enig i, at Danmark bør udtrykke ønske om at udspillet burde være mere ambitiøst mht. omfang og tidsplaner. *DØR* finder herudover at klimaændringsprogrammet med fordel kunne suppleres med et 11. punkt, hvor energibesparelser gøres centralt og et 12. punkt hvor indsatsen til fremme af vedvarende energi forstærkes.

DI opfordrer regeringen til at arbejde for at kreditter fra projektbaserede mekanismer skal kunne indgå i en europæisk kvotehandelsordning.

Landboforeningerne understreger behovet for at Kommissionen forholder sig til mulighederne for handel med kvoter mellem EU-lande og ikke-EU-lande.

Energibesparelser:

DE støtter den danske indstilling om at give kraftvarme en mere central placering i klimaændringsprogrammet. Det anføres bl.a. at kraftvarmen i ECCP-arbejdet har lidt under, at udgifterne ifm. kraftvarme er overvurderet i den kvantitative analyse af skyggepriserne for CO₂-fortrængning.

DØR finder at kraftvarme er en fornuftig miljømæssig indsats på kort og mellemlang sigt. På lang sigt mener *DØR* at den europæiske energiproduktion skal kunne gennemføres med brug af vedvarende energi og med en fuldstændig selvforsyning. *DØR* mener derfor, at en evt. udbygning af kraftvarme skal følges med krav til fleksibilitet, så en stadig stigende mængde af vedvarende energi skal kunne indpasses i kraftvarmesystemet, samt at energiproduktionen i kraftvarmesystemet på længere sigt skal kunne omstilles til at foregå uden anvendelse af fossile brændsler.

DØR kan ikke støtte direktivforslaget om styring af energiforbruget ("Energy Demand Management") og anbefaler at indsatsen for opnåelse af energibesparelse må adskilles fra salg og distribution af energi, så de pågældende selskabers interesser ikke splittes mellem sparehensyn og indtjeningshensyn.

Transport:

Landboforeningerne støtter forslaget om at fremme anvendelsen af biobrændsler indenfor transportsektoren. Landboforeningerne anfører endvidere at landbruget allerede har gennemført en reduktion af CO₂-belastningen på 26% og at der derfor bør rettes fokus mod andre sektorer som ikke har gennemført en reduktion, f.eks. transportsektoren.

DTL kan overordnet støtte de danske indstillinger på transportområdet, men venter med en endelig stillingtagen til de enkelte elementer i programmet fastsættes som egentlige forslag. DTL finder det afgørende at der udvikles et velfungerende og sammenhængende transportsystem med mindst muligt ressource-, energianvendelse og miljøbelastning samt med en god mobilitet for både personer og varer. Ifølge DTL bør der i højere grad tænkes i det samlede transportsystem og multimodale transportkæder fremfor i "modal split".

DTL finder endvidere at transportpolitikken må ses i sammenhæng med de øvrige politikker i samfundet og at transportaktiviteten derfor må ses i sammenhæng med aktiviteten i samfundet.

DTL støtter Kommissionens ønske om at ensarte transportafgifterne i EU gennem fælles satser for dieselaftgift og vægtafgift og fælles principper for, hvordan kørselsafgifter skal beregnes afhængig af køretøjets størrelse, miljøstandard, trængsel, befolkningstæthed samt vejnettets anlægs- og driftsomkostninger. Det er endvidere afgørende at afgifterne indrettes så de har reelle miljø- og trafikmæssige effekter og ikke blot bliver fiskale afgifter.

DØR finder at der bør opstilles kvantitative mål for udviklingen af transportsektorens omfang og påvirkning af miljøet. Anvendelsen af økonomiske styringsmidler er centrale i denne sammenhæng. Prissætningen bør tage udgangspunkt i at prisen for transport skal være akkurat så høj, at de miljømæssigt fastsatte målsætninger opnås inden for de miljømæssigt fastsatte tidsfrister.

Der gennemføres høring af klimaændringsprogrammets enkelte elementer når disse fremsættes som egentlige forslag.

c) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om handel med klimagasser

KOM (2001)581

(revideret notat)

Resumé: Forslagets formål er at bidrage til en omkostningseffektiv nedbringelse af EU's udledning af drivhusgasser og herigennem bidrage til, at EU kan opfylde sine forpligtelser i forhold til Kyoto-protokollen. Forslaget indebærer i hovedtræk: At der fra 1. januar 2005 indføres absolutte grænser på de enkelte virksomheders udledning af drivhusgasser, i starten CO₂, at en række virksomheder inden for olie-, olieraffinering, metal-, mineral-, glas-, papirmasse- og papirindustrien - over en vis minimumsstørrelse (bagatelgrænse) - omfattes, at udstedelse af udledningstilladelser baseres på en national plan, godkendt af EU, at fordeling af udledningstilladelser i perioden 2005-2007 foretages af medlemsstaterne, underlagt de almindelige statsstøtteregler, at fordeling af udledningstilladelser fra 2008 foretages efter en kommende fælles EU-metode, at udledningstilladelser udstedes, at kontrol med udledningstilladelser og emissioner skal baseres på en kommende fælles EU-metode, at en virksomhed, der overskrider sin udledningstilladelse skal betale en afgift på 50 Euro pr. ton CO₂ før 2008 og 100 Euro pr. ton CO₂ efter 2008; alternativt det dobbelte af markedsprisen på en ton CO₂, at medlemslandene skal etablere nationale registre over udledningstilladelser og udledninger, og at medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 31/12 2003.

1. Status

Kommissionen udsendte den 23/10 2001 ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i artikel 175(1) i traktaten og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEUF.

Kommissionen udsendte i marts 2000 en grønbog om emissionshandel. Folketingets Europaudvalg behandlede grønbogen den 25. oktober 2000. Direktivudkastet har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Notat om forslaget er oversendt til Folketinget d. 22. november 2001 som led i samlenotat forud for rådsmøde (industri og energi) d. 4.-5. december 2001, hvor forslaget er sat på til præsentation.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen på Rådsmøde (miljø) den 12. december 2001 med henblik på orienterende debat.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at bidrage til en omkostningseffektiv nedbringelse af EU's udledning af drivhusgasser og herigennem bidrage til, at EU kan opfylde sine forpligtelser i forhold til United Nations Framework Convention on Climate Change og Kyoto-protokollen.

Forslaget indebærer i hovedtræk:

1. At der fra 1. januar 2005 indføres absolutte grænser på de enkelte virksomheders udledning af drivhusgasser, i starten CO₂.
2. At en række virksomheder inden for el-, varme-, olieraffinering, metal-, mineral-, glas-, papirmasse- og papirindustrien - over en vis minimumsstørrelse (bagatelgrænse) - omfattes.
3. At udstedelse af udledningstilladelser baseres på en national plan, godkendt af EU.
4. At fordeling af udledningstilladelser i perioden 2005-2007 foretages af medlemsstaterne, underlagt de almindelige statsstøtteregler.
5. At fordeling af udledningstilladelser fra 2008 foretages efter en kommende fælles EU-metode.
6. At udledningstilladelser kan handles.
7. At kontrol med udledningstilladelser og emissioner skal baseres på en kommende fælles EU-metode.
8. At en virksomhed, der overskrider sin udledningstilladelse skal betale en afgift på 50 Euro pr. ton CO₂ før 2008 og 100 Euro pr. ton CO₂ efter 2008; alternativt det dobbelte af markedsprisen på en ton CO₂.
9. At medlemslandene skal etablere nationale registre over udledningstilladelser og udledninger.
10. At medlemslandene skal vedtage den nødvendige nationale lovgivning senest 31/12 2003.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget afbalancerer hensynet til fælles spilleregler for det indre marked med hensynet til størst mulig national frihed til fastlæggelse af kvoter. Samtidigt anser Kommissionen forslaget for at være så enkelt som det er muligt, hvilket sikrer stor effektivitet i forhold til en situation, hvor de enkelte lande lavede hver deres ordning og herefter forsøgte at hægte dem sammen.

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at forslaget er afbalanceret m.h.t. enkelhed, effektivitet, nærhed, proportionalitet og gennemskuelighed. Regeringen er enig heri.

I forhold til nærhedsprincippet vurderes fælles EU-regler som nødvendige for at sikre lige konkurrence imellem aktører der er omfattet af begrænsninger på udledning af drivhusgasser.

I forhold til proportionalitetsprincippet vurderes kvoter kombineret med emissionshandel at være et relativt simpelt, økonomisk effektivt virkemiddel med en stor dækning i forhold til både de danske og EU's udledning af drivhusgasser.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Danmark har som det første land i Verden en lovgivning om emissionshandel (Lov 376 af 2. juni 1999 om CO₂-kvoter for elproduktion). Direktivforslaget vil dog medføre ændring af lovgivningen på en række punkter samt formentlig udstedelse eller ændring af bekendtgørelser. Behovet for ændringer i lovgivningen skyldes blandt andet:

- at de danske kvoter kun er fastsat til og med 2003;
- at den danske ordning kun omfatter elsektoren;
- at den nuværende måde at fordele kvoter på næppe kan videreføres uændret, idet den ikke tager højde for eventuelle nye aktører på markedet;

- at den nuværende strafafgift er væsentligt mindre end den af EU foreslåede;
- at der er behov for at uddybe reglerne i forhold til international emissionshandel.
- at der kan opstå et behov for at se på de eksisterende afgifter og administrative reguleringer i sektorer, der vil blive omfattet af kvotemarkedet.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget medfører en begrænsning i de omfattede virksomheders ret til at udlede drivhusgasser og har dermed økonomiske konsekvenser for virksomhederne. Forbrugerpriserne for bl.a. el vil formentlig stige (i EU generelt) som følge af omkostninger til reduktion af drivhusgasudledning eller køb af udledningstilladelser. Niveaue for stigningen i forbrugerpriserne vil bl.a. afhænge af, hvor restriktivt kvotemarkedet indrettes, og af hvor store reduktionsomkostningerne i praksis viser sig at være for de berørte virksomheder. Under alle omstændigheder vurderes et kvotemarked at være en af de mest effektive måder at opnå CO₂-reduktionerne på, da markedet bidrager til at finde de billigste CO₂-reduktioner.

I og med at Danmark p.t. er det eneste land med kvoter på elproduktion, vil et EU-system medføre en forbedring af de danske elproducenters konkurrenceevne i forhold til de europæiske konkurrenter.

De forskellige tildelingsmetoder for udledningstilladelser (gratis tildeling eller auktionering) har forskellige økonomiske konsekvenser for virksomhederne.

Handel med emissioner vurderes at være et alternativ til afgifter. Der vil således være behov for at få vurderet konsekvenserne for de eksisterende energiafgifter for industrien og for afgifterne på varmeproduktion.

Der vil være et begrænset forbrug af personaleressourcer i staten (i den gældende lov er afsat 3 årsværk). Amter og kommuner vil kun blive påvirket i den udstrækning amtslige eller kommunale virksomheder bliver omfattet af emissionshandel.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet såvel i Danmark som i EU under ét.

5. Høring

Forslaget har været i høring hos knap 60 interessenter i perioden 9.-19. november 2001. Høringssvar er modtaget fra Vindmølleindustrien, Energi E2, Elfor, Dansk Energi (DE; høringssvaret dækker også Energi E2 og Elfor), Elsam A/S, Landbrugsrådet, Energimiljørådet, CO-Industri, Danske Fjernvarmeværkers Forening (DFF), Elkraft System, NOAH, Kommunernes Landsforening, Frederiksberg Kommune (ingen bem.), Energitilsynet (ingen bem.), Foreningen af Rådgivende Ingeniører (ingen bem.) og Dansk Handel og Service (ingen bem.). Høringssvarene sammenfattes nedenfor.

Generelle bemærkninger:

Høringssvarene er generelt positive over for emissionshandel med undtagelse af NOAH, som finder handelsprincippet problematisk. NOAH frygter, at de rige lande kan købe udledningstilladelser og derved fortsætte deres udledning uhindret. Desuden mener man, at alle verdensborgere bør have samme ret til at udlede drivhusgasser.

Fordelingsmetode for udledningstilladelser:

DE og Elsam foretrækker fordeling baseret på historisk emission (grandfathering) i perioden 2005-2007, DE foretrækker også grandfathering efter den første periode (2005-2007). Vindmølleindustrien er fortalende for auktioneringsmodellen. Elsam mener kvoterne skal tildeles virksomheder.

Frivillighed:

DE og Elsam advarer mod, at systemet udhules af for mange valgfrie optioner.

Bagatelgrænse:

Energimiljørådet mener, at bagatelgrænsen skal gælde for virksomheden og ikke det enkelte anlægs størrelse. Vindmølleindustrien påpeger at flere kraftvarmeanlæg er under 20 MW, hvilket kan skabe forvriddinger hen mod små produktionsanlæg. DFF finder, at 20 MW er for lav en grænse (den vil betyde at omkring halvdelen af foreningens værker bliver omfattet), og at den bør være på 50 MW. DFF mener desuden at effekten af systemet skal afvejes mod administrative omkostninger.

Sektorer:

DE, Landbrugsrådet, Vindmølleindustrien, Elsam og CO-Industri finder, at flere sektorer bør kunne omfattes af direktivet. Energimiljørådet mener, at transportsektoren bør inkluderes enten i direktivet eller i en samlet strategi for reduktionsforpligtigelserne. DE nævner også transportsektoren. Vindmølleindustrien mener, at systemet ikke må favorisere teknologier som atomkraft, der afstedkommer andre alvorlige miljøproblemer.

Strafavgift ved overskridelse af udledningstilladelse:

Vindmølleindustrien ser det som afgørende at strafavgiften er høj. Energimiljørådet støtter direktivforslagets afgiftsniveau. DE mener der bør være ens afgift i alle lande og mener i øvrigt direktivforslagets afgift er for høj.

Sammenhæng med afgiftssystemet og anden regulering:

DFE finder, at forslaget vil bevirke, at hele den danske varmforsyningslovgivning skal ændres, idet CO₂-kvoter ikke giver mening i det nuværende system med tvungent brændselsvalg m.v. DE påpeger, at kvoter og afgifter ikke bør anvendes samtidigt, Elsam fremfører at der bør arbejdes hen imod en fortsat harmonisering af elmarkedet og miljøregulering i EU og at sektorer der ikke er med i CO₂-systemet bør pålægges afgift.

Dækning:

Inddragelse af flere drivhusgasser (end CO₂) med tiden støttes af DE og Vindmølleindustrien.

Handel:

DE og Elsam ønsker langsigtede kvoteudmeldinger for at aktørerne kan agere optimalt, herunder entydige opsparingsmuligheder. Elsam fremfører endvidere, at opsparring skal kunne ske fra første periode til perioden efter 2008. DE og Landbrugsrådet påpeger, at handelen bør ske mellem virksomheder sådan som der lægges op til i direktivet.

JI og CDM:

DE finder det væsentligt at JI og/eller CDM gennemføres for at sikre omkostningseffektive reduktioner, og at der bør være fælles EU-regler for disse mekanismer. Landbrugsrådet mener, at det er uheldigt hvis direktivet betyder, at der kan gå en årrække før danske virksomheder kan investere i CO₂-reduktion i udlandet. Elsam er også fortaler for JI og CDM, men finder at et loft for anvendelsen af de fleksible mekanismer bør overvejes.

Kontrol og rapportering:

Energimiljørådet, DE og Elsam understreger vigtigheden af kontrol og fælles metoder og bagatelgrænser. DE anfører, at kravet til indberetning ved ændringer af anlæg bør specificeres nærmere, og at sælger bør hæfte for kvotens gyldighed. Elkraft System mener, at EU- og national rapportering bør ses i sammenhæng.

Tidsaspekter:

DE finder, at kvoter i perioden 2005-2007 kun er relevant hvis alle lande tilslutter sig. Energimiljørådet mener derimod, at Danmark må fastholde sine kvoter også efter 2003. CO-Industri mener at Danmark bør arbejde for en tidligere implementering end 2005.

Konsekvensberegninger:

Landbrugsrådet efterlyser analyser af direktivets økonomiske konsekvenser.

Samspil med VE-markedet:

Elsam mener at VE-regulering og CO₂-regulering skal være adskilt. DE fremfører at kvotemarked og VE-marked kan fungere sideløbende, men at kvotehandel gradvist vil reducere behovet for VE-markedet. Vindmølleindustrien lægger også vægt på samspillet og finder, at CO₂-begrænsning ved køb af VE-beviser bør tilfalde køberlandet.

d) Forslag fra Kommissionen til rådsbeslutning om Fællesskabets ratifikation af Kyoto-protokollen.

KOM (2001) 579

(nyt notat)

Resume: EU skal i henhold til Kyoto-protokollen reducere udledningen af drivhusgasser med 8% i 2008-12 i forhold til niveauet i 1990. Ifølge byrdefordelingsaftalen fra juni 1998 skal Danmark reducere med 21 %. Danmark har afgivet en erklæring til rådsprotokollen om at de 21% skal ses i relation til basisåret 1990 korrigeret for elimport. Folketinget har givet samtykke til at Danmarks kan ratificere Kyoto-protokollen under forudsætning af at den danske position vedr. basisåret tilgodeses. Kommissionens forslag tager ikke højde for den danske erklæring om basisåret, og indregner Danmark med 21% af det faktiske udslip i 1990.

1. Status

Forslaget har hjemmel i EF-traktatens artikel 174 stk.4 og artikel 300 stk. 2, første sætning af første underparagraf samt artikel 300 stk. 3, første sætning. Forslaget skal således vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Sammen med meddelelsen om implementeringen af første fase i det europæiske klimaændringsprogram (ECCP) og forslag til Direktiv om emissionshandel i EU præsenterede Kommissionen på Rådsmødet mandag d. 29 oktober 2001 sit forslag til en Rådsbeslutning om Fællesskabets ratifikation af Kyoto-protokollen. Både Fællesskabet og medlemsstaterne skal ratificere protokollen, og det vil skulle ske samtidigt.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (miljø) d. 12. december 2001 med henblik på formandskabets redegørelse for status for arbejdet.

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Ifølge Kyoto-protokollens art. 4 kan parter der er med i en økonomisk organisation som EU opfylde deres forpligtelser i fællesskab. Det betyder at både Fællesskabet og medlemsstaterne er parter. Det indebærer bl.a. at det samtidig med EU's ratifikation angives på hvilke betingelser den fælles opfyldelse sker og hvordan kompetencen er fordelt mellem EU og medlemsstaterne.

Kommissionens forslag til Fællesskabets ratifikation indeholder en sådan erklæring til kompetencedeling. Denne erklæring henviser blot til traktaten og specielt traktatens art. 174, stk. 4, som er det materielle retsgrundlag for Kommissionens forslag. Forslaget indebærer en juridisk formalisering af den såkaldte politiske "byrdefordelingsaftale" fra juni 1998.

I henhold til Kyoto-protokollen fra 1997 skal EU reducere udledningen af drivhusgasser med 8% i 2008-12 i forhold til niveauet i 1990. I juni 1998 indgik medlemsstaterne i miljørådet byrdefordelingsaftale i henhold til hvilken Danmark skal reducere med 21 %. Danmark har i den forbindelse afgivet en erklæring til rådsprotokollen om at de 21% skal ses i relation til basisåret 1990 korrigeret for elimport.

Kommissionens forslag indregner Danmark med 21% af det faktiske udslip.

Tidshorizonten for Fællesskabets ratifikation er ifølge Kommissionens forslag at medlemsstaterne skal have færdiggjort deres nationale procedure og have ratificeret samtidigt inden d. 14. juni 2002. Hvis et tilstrækkeligt stort antal af andre parter gør det samme vil protokollen træde i kraft 90 dage efter, dvs. under Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg, under det danske formandskab i september 2002. Dette har igennem de sidste 1-2 år været en højt prioriteret målsætning for EU.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører følgende om nærheds- og proportionalitetsprincippet:

Både medlemstaterne og Fællesskabet er parter til Klimakonventionen. Under protokollen har såvel medlemstaterne og Fællesskabet kvantitative reduktionsforpligtelser. Implementeringen af protokollens bestemmelser falder delvis under fællesskabskompetence og delvis under medlemsstatskompetence. Derfor skal både Fællesskabet og medlemsstaterne individuelt ratificere protokollen.

Med henvisning til protokollens art. 4, hvorunder medlemsstaterne og Fællesskabets kan efterleve deres forpligtelser i fællesskab, og specielt med henvisning til byrdefordelingsaftalen fra juni 1998, bør Fællesskabet og medlemsstaterne deponere deres ratifikationsinstrumenter samtidig. Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling af nærheds- og proportionalitetsprincippet.

• Konsekvenser for Danmark

Kommissionens forslag skønnes ikke at have direkte lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser for Danmark.

Mht. de økonomiske konsekvenser skønnes det i Energistyrelsens seneste fremskrivning at det samlede danske udslip af drivhusgasser vil udgøre 75,2 mill. tons CO₂-ækvivalenter i gennemsnit for perioden 2008-12 hvis der ikke gennemføres yderligere tiltag end de allerede vedtagne og planlagte. På baggrund af et korrigeret basisår er målet 60,4 mill. tons, det vil sige at mankoen er 14,8 mill. tons.

Hvis CO₂-kvoteordningen for elproduktionen fortsættes efter 2003 og fastsættes på et niveau der svarer til det hjemlige elforbrug, vil det ifølge beregningerne kunne nedbringe drivhusgasemissionerne med 12,9 mill. tons. Dette vil ske til en anslået samfundsøkonomisk pris på ca. 30 kr. pr. tons CO₂-ækvivalent når sideeffekter i form af reducerede andre udslip til luften værdisættes og fradrages omkostningerne. Tilbage står en manko på 1,9 mill. tons. Det marginale indenlandske tiltag som kunne lukke mankoen (yderligere udbygning med havvindmøller) koster ca. 250 kr. pr. tons CO₂-ækvivalent.

Energistyrelsen har tidligere anslået at den samlede manko (på 14,8 mill. tons) kan lukkes til en samlet samfundsøkonomisk årlig omkostning på ca. 500 mill. kr. frem til og med 2012. Beregningerne er usikre og følsomme overfor en lang række forudsætninger.

Hvis basisåret ikke blev korrigeret for elimport, ville mankoen blive forhøjet med 5 mill. tons til i alt 19,8 mill. tons. En sådan situation er ikke inden for rammerne af Folketingets mandat. Energistyrelsen har ikke beregnet omkostningerne ved yderligere at lukke denne manko med indenlandske tiltag. Energistyrelsen har tidligere under meget stor usikkerhed skønnet at den samfundsøkonomiske omkostning ved at købe CO₂-kvoter på et fremtidigt kvotemarked vil være godt 200 kr. pr. tons CO₂, men så længe USA ikke deltager kan prisen meget vel blive lavere. Holland udnytter i øjeblikket de fleksible mekanismer til en pris på under 100 kr. pr. tons. Ved en pris på f.eks. 100 kr. pr. tons vil den ekstra manko på 5 mill. tons kunne lukkes til en yderligere årlig omkostning på 500 mill. kr.

- Høring

Forslaget vil blive sendt i høring så snart den danske udgave er modtaget.

Ad pkt. 2 - Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-parlamentet og det Økonomiske og Sociale Udvalg om en Strategi for Fællesskabet vedrørende dioxiner, furaner og polychlorerede biphenyler.

KOM(2001) 593 endelig

(nyt notat)

Resumé: Baggrunden for strategien er, en generel bekymring overfor at dioxiner og polychlorerede biphenyler (PCB), som er en gruppe af giftige og svært nedbrydelige kemikalier, kan medføre alvorlige skader på miljø og sundhed, fx kræft, hormonforstyrrelser, nedsat reproduktionsevne, hudskader og indvirkning på immunsystemet. I de sidste to årtier har Kommissionen taget en række lovgivningsmæssige initiativer omkring dioxiner og PCB der skulle nedbringe udledningen til miljøet. Begrænsning af dioxin-udledningen har medført at niveauet i mennesker er faldet siden midten af 80'erne, men fra midten 90'erne er der igen konstateret en svag stigning i niveauet. Udledningen fra lossepladser, forurenede jord og sedimenter finder stadig sted, og bioakkumuleringen op gennem fødekæden fortsætter. Mængden der indtages gennem føden, overstiger for en betydelig andel af EU's åledes stadig den tolerable ugentlige indtagelse eller den tolerable daglige indtagelse.

Kommissionen anfører, at formålet med strategien er dels at reducere niveauet for menneskers indtagelse af dioxiner og PCB til under de niveauer EU's videnskabelige fødevarekomité har anbefalet (14 picogram WHO-TEQ pr. kg legemsvægt pr. uge), dels at vurdere miljøets og økosystemets øjeblikkelige tilstand og endelig at reducere de miljømæssige effekter af dioxiner og PCB.

1. Status

Kommissionen har den 25. oktober 2001 udsendt en Fælleskabsstrategi for at reducere tilstedeværelsen af dioxiner, som i strategien også omfatter furaner, og polychlorerede biphenyler (PCB) i miljøet, foderstoffer og fødevarer.

Sagen er endnu ikke blevet behandlet i Europaparlamentet.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget. Grundnotat er endnu ikke fremsendt.

Sagen har ikke tidligere været behandlet i Rådet.

Strategien er sat på dagsordenen på Rådsmødet (miljø) den 12. december med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

2.1 Strategien

Kommissionen anfører følgende som *baggrund* for strategien:

Der er en generel bekymring fordi dioxiner og polychlorerede biphenyler (PCB), som er en gruppe af giftige og svært nedbrydelige kemikalier, kan medføre alvorlige skader på miljø og sundhed, fx kræft, hormonforstyrrelser, nedsat reproduktionsevne, hudskader og indvirkning på immunsystemet. I de sidste to årtier har Kommissionen taget en række lovgivningsmæssige initiativer omkring dioxiner og PCB der skulle nedbringe udledningen til miljøet. Begrænsning af dioxinudledningen har medført at niveauet i mennesker er faldet siden midten af 80'erne, men fra 95 er der set en svag stigning i niveauet. Udledningen fra lossepladser, forurenede jord og sedimenter fortsætter, og bioakkumuleringen fortsætter langs fødekæden. Mængden der indtages gennem føden, overstiger for en betydelig andel af EU's befolkning således stadig den tolerable ugentlige indtagelse eller den tolv månedlige indtagelse.

Dertil kommer at ny viden om akkumulering i mennesker og dyr, og beviser for at de skadelige virkninger af PCB er mere alvorlige og – selv i små doser – har en større indvirkning på sundheden end tidligere antaget, har understreget at der er et presserende behov for yderligere reduktion af emissionerne og forhindring af miljø- og sundhedsmæssige effekter fra dioxiner og PCB.

Strategien bør også ses i lyset af EU's generelle forpligtigelser i forbindelse med ratificering af Stockholm-konventionen om svært nedbrydelige organiske forurenere (POP).

Kommissionen anfører, at *formålet* er:

- At reducere niveauet for menneskers indtagelse af dioxiner og PCB til under de niveauer EU's videnskabelige fødevarekomité har anbefalet (14 picogram WHO-TEQ pr. kg legemsvægt pr. uge).
- At vurdere miljøets og økosystemets øjeblikkelige tilstand.
- At reducere de miljømæssige effekter af dioxiner og PCB.

Strategien består af to hoveddele:

2. En strategi for at reducere tilstedeværelse af dioxiner og PCB i miljøet,
og

- **En strategi for at reducere tilstedeværelsen af dioxiner og PCB i foderstoffer og fødevarer**

Den første del af strategien er delt op i indsatser på kort til mellemlang sigt (5 år) og indsatser på lang sigt (10 år).

Som indsats på kort til mellemlang sigt nævnes blandt andet:

- **fareidentifikation**
, herunder yderligere identifikation af dioxin- og PCB-kilder.
- **risikovurdering**
, herunder udvikling af målemetoder og fastlæggelse af miljøindikatorer.
- **risikostyring**

, herunder forebyggelsestiltag, kontrol af emissioner og kontrol af miljøkvalitet, herunder affaldsbortskaffelse. Forslaget er baseret på at anvendelse af bedst tilgængelig teknologi skal anvendes på virksomheder der skal godkendes efter IPPC direktivet (europæisk direktiv om godkendelse af virksomheder principielt svarende til danske kapitel 5 godkendelser, men omfattende færre virksomheder). Forslaget nævner ikke andre udledning fra andre virksomheder og lægger ikke op til en fælles grænseværdi for udslip af dioxin og PBC til luften..

- **forskning.**

- **kommunikation med offentligheden**

, herunder definition af en risikokommunikationsstrategi og uddannelse af befolkningen om adfærd i forhold til emissioner.

- **samarbejde med tredjelande og internationale organisationer**

, herunder igangsættelse af projekter til kildeopsporing og måleprogrammer.

Som indsats på *lang sigt* nævnes blandt andet:

- **dataindsamling**

vedrørende dioxin/PCB-forurening i luft, vand og jord.

- **måling og overvågning**

af dioxin/PCB-forurening i luft, vand og jord.

- **identifikation af foranstaltninger**

, herunder foranstaltninger rettet mod kilder og til bedre forbrugerbeskyttelse.

Den anden del af strategien består af 3 søjler:

- **fastsættelse af**

maksimalgrænseværdier for dioxiner på et lavt, men realistisk niveau for fødevarer og foder.

- **fastsættelse af indgrebsniveauer**

der fungerer som et værktøj til forvarsel om dioxinniveauer i foderstoffer og fødevarer der er højere end ønskeligt.

- **fastsættelse af målniveauer**

, således at en stor del af den europæiske befolkning efterhånden kommer ned på en eksponering under det niveau de videnskabelige komitéer har anbefalet.

2.2 Udkast til Rådskonklusioner

Formandsskabet har udarbejdet udkast til rådskonklusioner som generelt støtter Kommissionens strategi, herunder om at koordinere miljøindsatsen og indsatsen vedrørende fødevarer og foderstoffer.

Konklusionerne retter især opmærksomheden på forpligtelsen i internationale FN miljøaftaler til at gøre en aktiv indsats mod de to stoffer.

Endvidere understreger konklusionerne betydningen af at den eksisterende EU-lovgivning på området rent faktisk indarbejdes i lovgivning og overholdes.

Konklusionerne understreger også nødvendigheden af at inddrage de nye ansøgerlande på et tidligt tidspunkt i udviklingen af en sådan strategi, specielt med hensyn til kildeopgørelser og overvågning af eksponeringen af mennesker og miljø.

Formandsskabet foreslår endvidere at det bekræftes at forureningen med stofferne i både fødevarer og i miljøet skal begrænses, at det skal ske ved at fastsætte relevante målemetoder, at der skal fastsættes maksimalniveauer for indholdet i luft og nedfald, og at mulighederne for at begrænse indholdet ved fremstilling af fødevarer og foder skal bruges fuldt ud.

Konklusionerne understreger i særdeleshed at reguleringen af industriel udledning af de tre stoffer skal ske på basis af bedst tilgængelig teknologi (BAT) og opfordrer kommissionen til også vedr. affaldshåndteringen at identificere BAT løsninger.

Endelig understreger konklusionerne behovet for at vurdere implementeringen af strategien, og efterspørger at Kommissionen hvert tredje år, første gang i 2003, rapporterer om udviklingen i arbejdet.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet. Forureningen med dioxin og PCB er grænseoverskridende, hvorfor Regeringen finder at en fællesskabsindsats efter de foreslåede retningslinier er i overensstemmelse med nærheds og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark.

1. Høring

Meddelelsen har ikke været i høring. På møde i specialudvalget for miljøspørgsmål tilkendegav Det Økologiske Råd (DØR), at Kommissionens meddelelse manglede bud på konkrete foranstaltninger. DØR fandt i øvrigt, at der bør fastsættes grænser for udledninger for alle kilder fra industri.

Ad pkt. 3 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF.

KOM (2001)182 endelig

(revideret notat)

Resumé: Forslagets formål er at fastsætte rammebestemmelser for sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Med forslaget fremmes muligheden for at sikre pålidelig mærkning, sundheds- og miljøovervågning, samt mulighederne for tilbagetrækning af produkter fra markedet i tilfælde af uforudsete risici for menneskers sundhed eller miljøet.

I forslaget opstilles der forskellige regler for levende GMO'er og forarbejdede GMO'er. Der fastsættes regler for hvilke informationer, der skal videregives sammen med GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er i hele varekæden. Endvidere fremgår det, at der vil kunne fastsættes regler for utilsigtet tilstedeværelse af GMO godkendt udenfor Fællesskabet op til en vis grænse.

Forslaget skal ses i sammenhæng med et forslag til forordning om genmodificerede fødevarer og foderstoffer.

1. Status

Kommissionens forslag er modtaget i Rådet d. 21. august 2001 og oversendt til delegationerne den 30. august 2001.

Forslaget har hjemmel i artikel 95(1) i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF .

Forslaget supplerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF, hvoraf det fremgår i artikel 4 stk. 6 at medlemslandene skal træffe foranstaltninger med henblik på at sikre sporbarhed i alle stadier af markedsføringen af GMO'er, der er tilladt i henhold til direktivets del C. Forslaget er sat sammen med forslaget til ny forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, KOM(2001)425.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketinget d. 17. september 2001. Sagen er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 21. september, d. 19. oktober og d. 26. oktober 2001.

Forslaget er blevet præsenteret på rådsmøde (indre marked, forbrugere og turisme) d. 27. september 2001 og på rådsmøde (landbrug) d. 22.- 23. oktober 2001.

Forslaget er blevet diskuteret i en åben, orienterende debat på rådsmøde (miljø) d. 29. oktober 2001.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) d. 12. december 2001 med henblik på redegørelse for forhandlingsstatus.

- Formål og indhold

Forslagets formål er at fastsætte rammebestemmelser for sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Med forslaget fremmes muligheden for at sikre pålidelig mærkning, sundheds- og miljøovervågning, samt mulighederne for tilbagetrækning af produkter fra markedet i tilfælde af uforudsete risici for menneskers sundhed eller miljøet. Kommissionen anfører, at sporbarhed er som muligheden for at spore GMO'er og produkter fremstillet af GMO'er på alle stadier i markedsføringen i hele produktions- og distributionskæden. Kommissionen anfører endvidere, at forslagets formål er at skabe en harmoniseret fællesskabsramme, som kan bidrage til et velfungerende indre marked.

I forslaget opstilles der – som det fremgår nedenfor – forskellige regler for levende GMO'er og forarbejdede GMO'er. Forslaget vedrører således både GMO'er, som defineret i direktiv 2001/18/EF, der udgør eller indgår i et produkt, herunder frø, såvel som fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Formuleringen "*fremstillet af GMO'er*" henviser til produkter som et genmodificeret materiale, men som ikke indeholder levende genetisk modificerede organismer (f.eks. raffineret sukker fremstillet fra genmodificerede sukkerroer). Forslaget omfatter derimod ikke produkter fremstillet ved hjælp af GMO – f.eks. kød fra et dyr, der har spist genmodificeret foder.

Forordningsforslaget finder ikke anvendelse på GMO-holdige human- og veterinærmedicinske lægemidler, der er godkendt i henhold til bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 2309/93.

Krav til sporbarhed og mærkning af (levende) GMO'er

Kommissionen anfører, at inden forordningens bestemmelser kan træde i kraft, skal Kommissionen indføre et system til udvikling og tildeling af entydige koder (unique identifiers) til hver GMO. Det vil sige, at der skal udvikles et system, hvor man knytter en éntydig kombination af tal og/eller bogstaver til hver godkendt transformationsbegivenhed – dvs. selve den unikke ændring i en organismes genetiske sammensætning som gør, at den betegnes som genmodificeret. Dette system skal indføres i EU under hensyntagen til udviklingen af lignende systemer i internationale fora, herunder nævner Kommissionen Cartagena-Protokollen om biosikkerhed (om sikkerhed ved handel med levende genmodificerede organismer) til FNs Biodiversitetskonvention og OECD.

Virksomheder, der sælger produkter, der består af, eller indeholder GMO'er skal sikre, at virksomhederne, der modtager produktet, er oplyst om dette. Endvidere gælder for produkter, der består af eller indeholder GMO'er (men altså ikke for produkter fremstillet af GMO), at de relevante entydige koder oplyses til køber.

Ved markedsføring af disse produkter gælder endvidere, at virksomhederne i samtlige led af varekæden skal sikre, at ordene "*Dette produkt indeholder genetisk modificerede organismer*" optræder på mærkningen. Oplysningerne om produktet skal videregives i alle efterfølgende stadier af markedsføringen.

Virksomheder, der importerer forsendelser med en ukendt blanding af GMO'er til Fællesskabet, skal selv bestemme identiteten af GMO'erne. Kommissionen omtaler derfor muligheden for, at opstille fælles retningslinjer for prøvetagning og prøvning af sådanne bulkvarer i Fællesskabet.

Krav til sporbarhed for fødevarer og foder fremstillet af GMO'er

Ved markedsføring af produkter fremstillet af GMO'er sikrer virksomhederne, at oplysninger om hvilke fødevaringredienser, fodermidler eller tilsætningsstoffer der er fremstillet af GMO'er og som er anvendt i fødevaren eller foderstoffet, videregives til de virksomheder, der modtager produktet.

Ved transaktioner af GMO'er og produkter fremstillet af GMO'er, skal virksomhederne i efterfølgende fem år kunne gøre rede for, fra hvem og til hvem GMO'erne og/eller produkterne er stillet til rådighed.

Kommissionen påpeger at en vis forurening med ikke-godkendte GMO'er formentlig ikke kan undgås. Derfor anfører Kommissionen, at, for at sikre at sporbarhed og mærkning kan gennemføres i praksis, kan det blive nødvendigt at fastsætte tærskelværdier for acceptable spor af GMO'er i fødevarer eller foderstoffer. I bestemmelserne i Kommissionens parallelle forordningsforslag om genetisk modificerede fødevarer offer, KOM(2001)425, fremgår det, at denne tilstedeværelse af GMO under den fastsatte tærskelværdi skal være utilsigtet eller teknisk uundgåelig. Såfremt det genmodificerede materiale ikke har en egentlig EU markedsføringsgodkendelse, skal det have været underkastet en videnskabelig risikovurdering, som viser, at materialet er uden risici for menneskers sundhed eller for miljøet.

- **Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet**

Kommissionen forholder sig ikke specifikt til disse principper, men anfører at forslaget er fremsat for at fastlægge en harmoniseret ramme, der vil øge retssikkerheden og skabe en konsekvent tilgang til området og dermed bidrage til et velfungerende indre marked. Afvigelser mellem medlemslandenes love og administrative bestemmelser om sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er ka artede konkurrencebetingelser.

Kommissionen anfører endvidere, at forslaget sigter mod at erstatte artikel 4, stk. 6 i direktiv 2001/18/EF, hvoraf det fremgår, at medlemslandene skal træffe de fornødne foranstaltninger til at sikre sporbarheden af GMO i alle stadier af markedsføringen.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Idet forslaget er fremsat som en forordning, vil denne være umiddelbart gyldig og bindende i alle enkeltheder i medlemslandene. For så vidt angår Miljøministeriets ressort påtænkes der gennem en ændring af Lov om miljø og genteknologi at skabe den fornødne hjemmel til udstedelse af en bekendtgørelse om nationale tilsyns- og kontrolforanstaltninger, der skal sikre at forordningen efterkommes. Den forslåede forordning vil endvidere kræve ændring af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1098 af 11. december 1992 om godkendelse af forsøgsudsætninger og markedsføring af genetisk modificerede organismer.

For så vidt angår Fødevareministeriets ressort er der i såvel lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 26. april 1999, med senere ændringer, som i lov om foderstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 80 af 2. februar 2000 og i fødevareroven en bred bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på gennemførelsen af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og forordninger m.v., herunder også bemyndigelse for så vidt angår nationale tilsyns- og kontrolforanstaltninger. Vedtagelsen af ovennævnte forslag, vil derfor for så vidt angår Fødevareministeriets område alene medføre tilpasninger på bekendtgørelsesniveau.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget vil medføre økonomisk og administrativ belastning af offentlige myndigheder, som skal føre tilsyn og oprette kontrolforanstaltninger for at sikre forordningens overholdelse.

Forslaget vil formentlig medføre ekstraomkostninger for virksomhederne i forbindelse med skærpede krav til adskillelse ved transport, oplagring og mærkning. Der må regnes med ekstra omkostninger i forbindelse med prøvetagning i tilfælde, hvor der ikke foreligger pålidelig dokumentation fra eksporterende tredjelande. Der er på nuværende tidspunkt ikke foretaget vurderinger af det præcise omfang af disse omkostninger.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vil forbedre det langsigtede beskyttelsesniveau i Danmark såvel som i EU, idet øget sporbarhed øger mulighederne for at foretage en målrettet overvågning af GMO'ers og produkter fremstillet af GMO'ers potentielle virkninger på sundhed

og/eller miljøet. Herved vil forslaget give bedre muligheder for at tilbagekalde GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er, hvis disse viser sig at have negative effekter på sundhed og/eller på miljøet.

5. Høring

Forordningsforslaget har været i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer.

Der er modtaget i alt 13 høringssvar.

NOAH anfører at forslaget er et lille skridt i den rigtige retning i EU's regulering af gensplejsede produkter, men at forslaget har klare mangler. Animalske produkter fra dyr fodret med gensplejset foder samt enzymer fremstillet vha. gensplejsede mikroorganismer bør omfattes. Mærkningen skal være tydelig for forbrugerne og skal ske med et tydeligt gen-mærke på forsiden af varen. Virksomheder skal opbevare oplysningerne om GMO'er i arkiver, idet eventuelle skader på naturen kan indtræffe årtier efter afgrøden er introduceret.

Grønne Familier anfører at mærkningen af produkter indeholdende eller fremstillet af GMO'er skal være tydelig dvs. læsbar for normalt seende. Hvis der er usikkerhed omkring transformationsbegivenhederne, mener Grønne familier, at det kan være vanskeligt at sikre sundhed for mennesker samt placere ansvaret for eventuelle skadevirkninger. Grønne familier finder det desuden væsentligt, at der tages hensyn til det frie for alg, herunder også i forbindelse med animalske produkter, som fx kød fra dyr der er fodret med GM afgrøder.

Danmarks Naturfredningsforening hilser forordningen velkommen men ønsker en skærpelse af teksten således at mærknings- og sporbarhedsordningen kommer til at omfatte animalske produkter fra dyr som har været fodret med genetisk modificerede foderstoffer. GMO-mærkningen skal være på linje med andre miljømærkningsordninger, men med modsat fortegn, hvor forbrugeren bliver i stand til at vælge på baggrund af et produkts oprindelse og miljøpåvirkning og ikke blot en mærkning, der vedrører produktets indhold. Vedrørende tærskelværdier anser Danmarks Naturfredningsforening det for naturligt at mærke alle produkter, der indeholder GMO. Det vil sige at undergrænse bliver lig med detektionsgrænsen.

Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark anfører at forslaget om sporbarhed og mærkning pålægger industrien et meget omkostningstungt og bureaukratisk system, som på mange måder vil give praktiske problemer.

Dansk Toksikologi Center er af den opfattelse at håndteringen af de foreslåede sporbarhedsregler kan være et problem for små og mellemstore virksomheder, idet reglerne vil kræve yderligere administration og dertil knyttede omkostninger.

LO støtter forordningsforslaget.

Landbrugsraadet, Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug støtter forslaget som er en hensigtsmæssig måde at udfylde de rammer om sporbarhed og mærkning som er fastlagt i udsætningsdirektivet. Organisationerne finder det vigtigt at retningslinierne for sporbarhed bliver let administrerbare for både producenter, virksomheder og kontrolmyndigheder. Organisationerne finder ikke der bør stilles krav om mærkning af animalske produkter .

Landboforeningerne, Landbrugsraadet, Dansk Familielandbrug samt Fødevarerindustrien understreger vigtigheden af, at der fastsættes internationale retningslinier for identifikation og 'navngivning' af GMO'er og at der i dette arbejde med unikke koder bygges videre på det hidtidige arbejde. Organisationerne ønsker at der hurtigt sikres validerede prøvetagnings- og analysemetoder for GMO'er med henblik på at sikre både systemet og retssikkerheden for virksomhederne.

Fødevarerindustrien mener at nærværende forslag samt forslag til forordning om GM fødevarer og GM foder (KOM (2001) 245 endl.) udfra en retlig og reguleringsmæssig synsvinkel bør behandles samlet og vurderes i helhed. Fødevarerindustrien anfører at princippet om teknologibaseret mærkning medfører en række problemer af praktisk, kontrolmæssig og retssikkerhedsmæssig karakter som bør undersøges til bunds. Fødevarerindustrien opfordrer til at forstærke arbejdet med procedurer for koder, sporbarhed, prøvetagning, analyse mv. i internationalt regi. Fødevarerindustrien anfører at de nye krav til sporbarhed og mærkning kræver afprøvning og verificering og vil kræve betydelige ressourcer i virksomhederne og hos de tilsynsførende og stiller sig uforstående overfor, at der ikke er udført grundige beregninger for de meromkostninger, det vil påføre forbrugerne og fødevarerproducenterne i EU. Fødevarerindustrien påpeger endvidere at fristelsen for snyd m.h.t. identiske varer med og uden GM-oprindelse vil være tilstede til skade for konkurrencen på markedet. Fødevarerindustrien anfører at grænseværdier for utilsigtet iblanding er nødvendig ud fra de faktiske forhold og bør fastlægges for alle situationer uanset GMO'ens godkendelsesstatus. Grænseværdier bør også gælde for utilsigtet tilstedeværelse af GMO materiale i ikke-GM produkter.

Fødevarerindustrien finder, at der bør lægges vurderinger om konkurrencesituationen for fødevarerforarbejdning i EU til grund for forslaget idet ensidige EU tiltag vil medføre forflytning af forarbejdningsaktivitet fra Fællesskabet og øge risikoen for handelskonflikter med tredjelande. Fødevarerindustrien opfordrer til at tiltag på GMO-området projiceres internationalt.

Fødevarerindustrien anfører at forslaget vil pålægge virksomhederne betydelige ekstraomkostninger på flere områder og stiller sig endvidere undrende overfor at 0.9 ny faste stillinger er tilstrækkelig til forvaltningen af forordningen.

Mejeriforeningen støtter regulering af sporbarhed og mærkning af GMO, og mener at der bør koordineres med forslaget om GM fødevarer og foder. Mejeriforeningen lægger vægt på at reglerne på området bliver så klare og let administrerbare som muligt.

Danske Slagterier understreger at oprettelse af totale sporbarhedssystemer er meget bekostelige for virksomheder og at det i visse tilfælde næppe vil være muligt at fremskaffe den nødvendige dokumentation, f.eks. når det drejer sig om meget sammensatte ingredienser, der importeres fra tredjelande. Danske slagterier mener at i tilfælde hvor det ikke er muligt at have 100% dokumentation bør der indføres en slags tærskelværdi, hvis en producent har gjort alt hvad der står i hans magt for at fremskaffe denne dokumentation og den på trods heraf ikke foreligger. Alternativt kunne der i sådanne tilfælde udføres analyser. På foderstofsiden er det væsentligt, at de krav der stilles til den dokumentation, der påhviler den enkelte landmand, er så ubureaukratisk som muligt. Danske slagterier foreslår, at de eneste oplysninger landmanden skal opbevare i 5 år er oplysning om de anvendte batches af foder og at yderligere dokumentation kan opbevares af foderstofleverandøren.

Forbrugerrådet er positiv overfor forordningsforslaget som er i tråd med europæiske forbrugeres ønske om klart at kunne identificere fødevarer fremstillet med – og især uden – brug af GMO. Forbrugerrådet understreger at positiv mærkning også bør omfatte animalske produkter hvor dyrene har fået foder fremstillet på grundlag af GMO. Forbrugerrådet advarer imod at tage det de facto moratorium er for udsætning af GMO'er op på grundlag af nærværende forslag som ikke vurderes i sig selv at være et tilstrækkeligt belæg.

De Samvirkende Købmænd har umiddelbart ingen bemærkninger til forslaget. Høring af selve forslaget er endnu ikke afsluttet.

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001, hvor der fremkom følgende bemærkninger: Det Økologiske Råd (DØR) og Greenpeace fandt at forslaget bør udvides til også at omfatte animalske produkter fra dyr, som har fået genmodificeret foder.

DØR spurgte, om en individuel fastsættelse af tærskelværdier for ikke-godkendte GMO'er må forventes at forsinke processen.

Greenpeace bad om en præcisering af hvorvidt fastsættelse af tærskelværdier for ikke-godkendte GMO skal ske med medlemslandenes accept. Greenpeace understregede, at hvert enkelt medlemsland efter organisationens opfattelse burde have vetoret. Greenpeace lagde endvidere vægt på, at GMO-reglerne skal ses i sammenhæng med et kommende direktivforslag om miljøansvar. Greenpeace kritiserede, at dette forslag endnu ikke er fremlagt, og opfordrede til, at man ikke går i gang med udstedelsen af tilladelser til dyrkning og markedsføring af GMO, før der foreligger et tilfredsstillende regelsæt om miljøansvar.

Dansk Industri bakkede op om Kommissionens forslag, idet det ansås som et skridt på vejen til at få Fællesskabet til at påbegynde udstedelsen af tilladelser til dyrkning og markedsføring af GMO. DI mente endvidere, at det er nødvendigt at have grænseværdier for tilstedeværelsen af ikke-godkendt GMO. DI var imod at inkludere animalske produkter. DI påpegede i øvrigt, at forslaget ikke har været underkastet en erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering.

Landbrugsraadet hilste forslaget velkommen, men kunne ikke tilslutte sig at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte animalske produkter. Landbrugsraadet frygtede, at det kunne medføre, at stort set alle produkter skal mærkes, og fremhævede vanskelighederne ved at lave et effektivt kontrolsystem.

Danmarks Naturfredningsforening fremførte, at accepten af tilstedeværelse af en vis andel ikke-godkendte GMO bryder med et grundlæggende princip i EU's udsætningsdirektiv (direktiv 2001/18) om, at der kun må dyrkes og markedsføres godkendte GMO.

Forslaget har endvidere været forelagt specialudvalget (miljø) den 20. november 2001, hvor der fremkom følgende bemærkninger: Landboforeningerne gentog sin modstand mod at udvide forslaget til at omfatte animalske produkter og spurgte, om Danmark ville gå enegang og indføre nationale regler, hvis det ikke blev omfattet af forslaget. Dansk Familielandbrug spurgte om man ville lave særligt lempelige regler for de områder i Italien og Brasilien som er erklæret GMO-frie. Landbrugsraadet bemærkede at de økonomiske og administrative konsekvenser burde belyses bedre. Landbrugsraadet så gerne, at forslaget blev behandlet i tæt sammenhæng med forslag til forordning om genmodificerede fødevarer og foderstoffer.

Resumé: Rådskonklusionerne er Rådet (miljø)s opfølgning på Göteborg konklusionerne om en strategi for EU's bæredygtige udvikling. Rådet (miljø) skal udstikke de prioriteter der skal respekteres og de målsætninger og tidsplaner der er nødvendige for at nå strategiens miljømæssige målsætninger. Der nævnes hvilke konkrete tiltag der skal implementere strategien samt 6 . MHP. Herudover peges på bidraget fra Cardiff-processen, nationale bæredygtighedsstrategier, Agenda 21, implementering af Århus-konventionen og forberedelserne til Verdenstopmødet i Johannesburg. Rådet foreslår at Strategien revideres jævnlige på baggrund af Kommissionens synteserapport, at den næste revision skal ske under det danske formandskab, og at man til dette formål nedsætter en "high level arbejdsgruppe" om miljøpolitik for at forberede Rådets arbejde frem mod DER's møde i Barcelona, at konklusionerne er et væsentligt bidrag til EU's Strategi for bæredygtig udvikling, Lissabon processen og det næste forårstopmøde og at det er vigtigt med deltagelse og repræsentation på højeste politiske niveau på Verdenstopmødet i Johannesburg.

1. Status

Formandskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner den 8. november 2001. Bilagt udkastet til rådskonklusioner er en køreplan - et roadmap - over opfølgningen på Göteborg konklusionerne om en EU strategi for bæredygtig udvikling.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om sagen til Folketinget.

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

2. Formål og indhold

Det Europæiske Råd (DER) enedes på sit møde i Göteborg den 15.- 16. juni 2001 om en strategi for bæredygtig udvikling, som tilføjer en tredje dimension til strategien for den økonomiske og sociale udvikling, som er formuleret i konklusionerne fra topmødet i Lissabon fra marts 2000. Strategien skal gennemføres af Rådet, idet Rådet skal behandle forslagene i Kommissionens meddelelse om en strategi for bæredygtig udvikling fra maj 2001 samt tage hensyn til 6. miljøhandlingsprogram og sektorstrategierne for miljøintegration.

Udkastet til rådskonklusionerne er Rådets (miljø) bidrag til opfølgningen på denne strategi på nuværende tidspunkt i processen, som kendetegnes ved bl.a følgende kommende begivenheder:

Processen

DER skal holde topmøde i Laeken den 14.-15. december 2001, hvor Kommissionen i sin meddelelse om bedre lovgivning bl.a. skal fremlægge forslag til Bæredygtig Konsekvensvurdering af alle større politikforslag fra Kommissionen (Sustainable Impact Assessment). Desuden skal konklusionerne fra Laeken fastlægge de nøgleindikatorer (headline indikatorer) på området for bæredygtig udvikling som DER skal præsenteres for og endelig vedtage i Barcelona til marts 2002. Indikatorerne skal supplere og delvist afløse de allerede vedtagne 35 strukturelle indikatorer fra Stockholm topmødet om den økonomiske og sociale dimension, idet Kommissionen indstiller at stats- og regeringscheferne højst skal forholde sig til 35 indikatorer.

Kommissionen skal i januar fremlægge sin synteserapport om status for gennemførelsen af EU's strategi for bæredygtig udvikling (internt i EU) med henblik på at Rådet i dets forskellige relevante formationer kan nå at forholde sig til denne inden den forelægges DER i Barcelona i marts måned 2002. Synteserapporten skal indeholde de vedtagne indikatorer.

Kommissionen forventes ligeledes at fremlægge en meddelelse om den eksterne del af EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Endelig er der DER's topmøde i Barcelona den 15.-16. marts 2002, hvor

- der skal gøres status for hele processen med gennemførelse af en bæredygtig udvikling,
- der skal afstikkes retningslinier for det fremtidige arbejde,
- hvor de 3 sidste strategier for integration af miljøhensyn i sektorpolitikker, dvs. for ECOFIN, Fiskeri og Eksterne relationer (Cardiff-processen) skal præsenteres og hvor
- EU's globale del af strategien for bæredygtig udvikling skal vedtages.

Alt dette skal vedtages som en samlet pakke og udgør samtidig basis for EU's position på Verdenstopmødet i Johannesburg til september 2002.

Sidste mulighed for EU til at forberede sig til Verdenstopmødet i Johannesburg bliver på DER i Sevilla den 21.-22. juni 2002.

Verdenstopmødet i Johannesburg om en global bæredygtig udvikling finder sted i september 2002 - 10 år efter Verdenstopmødet i Rio.

DER i København december 2002 skal gøre status for processen efter Johannesburg og udvælge, hvilke indikatorer der skal indgå i den næste synteserapport fra Kommissionen til brug for forårstopmødet 2003 under græsk formandsskab.

Herudover kan særligt nævnes at det 6. miljøhandlingsprogram skal endeligt vedtages i løbet af det 1. halvår af 2002 efter Europa-Parlamentets 2. læsning.

Rådskonklusionerne

I konklusionerne fremhæves da også Rådets (miljø) rolle med henblik på at udstikke de prioriteter der skal respekteres, og de målsætninger og tidsplaner der er nødvendige for at nå de miljømæssige målsætninger, som strategien indeholder.

Teksten peger på at de prioriteter i form af politikker og tiltag som Det Europæiske Råd (DER) i Barcelona den marts 2002 bør vedtage vedrører: de EU interne aspekter af klimaforandringer og ren energi, bæredygtig transport og en bæredygtig forvaltning af naturressourcerne samtidig med at der også skal gives passende opmærksomhed til trusler mod befolkningens sundhed.

Disse prioriteter afstikker rammerne for de følgende konkrete tiltag som samtidig skal implementere strategien for bæredygtig udvikling og det 6. miljøhandlingsprogram:

- implementering af EU's strategi for klimaforandringerne
- sikring af et højt beskyttelsesniveau for miljømæssig sundhed
- sikring af bæredygtig forvaltning af affald og naturressourcer
- dannelse/etablering af bæredygtig transport/mobilitet
- etablering af en generel ramme for GMO'er

Rådet lover/opfordrer ligeledes til at alle sektorstrategier inden for Cardiff-processen gennemføres på en sådan måde at det foregår i overensstemmelse med fremme af bæredygtige produktionsmetoder og forbrugsmønstre via et begrænset antal af prioriterede tiltag. I den forbindelse påpeges det at ECOFIN, GAC (eksterne relationer) og Rådet (fiskeri) skal have deres strategier klar og vedtaget inden DER mødes i Barcelona den 15.-16. marts 2002.

Rådet bekræfter desuden nødvendigheden af at de 15 nationale strategier for bæredygtig udvikling såvel som de regionale og lokale Agenda 21 vedtages, at der udvikles en konsultativ proces baseret på bred offentlig deltagelse i overensstemmelse med fornuftig miljøforvaltning (governance), at Århus konventionen om adgang til miljøoplysninger, offentlighedens deltagelse i beslutningsprocessen og adgang til domstolsprøvelser fsva. miljøspørgsmål gennemføres og at demokratiet styrkes.

Rådet understreger videre sin opfordring til kandidat- og ansøgerlandene om at følge principper, mål og målsætninger i Strategien for Bæredygtig Udvikling allerede i før-tiltrædelsesfasen.

Rådet minder om vigtigheden af den videre udvikling af en ekstern dimension af Strategien for Bæredygtig Udvikling, ser frem til Kommissionens meddelelse herom samt understreger vigtigheden af at den fremlægges rettidigt. Den globale dimension fremhæves i denne forbindelse, inkl. FN's målsætning om ydelse af 0.7% af BNP i udviklingsbistand, at bæredygtig udvikling inkorporeres i bilateral udviklingsbistand og i alle internationale organer og specialiserede afdelinger for at sikre at miljø og handel bliver gensidigt understøttende. Til dette formål fremhæves processen for forstærket international miljøforvaltning som et bidrag.

Rådet byder fremskridtet i den regionale forberedelse af Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling velkommen og henviser til UNECE's ministererklæring vedtaget i Geneve den 25. september 2001, som bekræfter at udryddelse af fattigdom og bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre er de grundlæggende mål for bæredygtig udvikling. Inden for denne ramme henvises der til at UNECE foreslår de følgende prioriteter: bæredygtig forvaltning og bevaring af naturressourcer, miljø og sundhed, at globalisering bør arbejde for en bæredygtig udvikling, forbedret forvaltning (governance) og demokratiske processer på alle niveauer, uddannelse, videnskab og teknologi. Det fremhæves endvidere at finansiering af en bæredygtig udvikling er et væsentlig tværgående emne.

Rådet inviterer Kommissionen, Rådet og medlemslandene til i overensstemmelse med det kommende eftersyn af Strategien for Bæredygtig Udvikling på topmødet i Barcelona, at

- arbejde videre på mulige overordnede mål og mulige miljømæssige målsætninger på det lange og mellemlange sigt i Strategien under hensyntagen til den tætte sammenhæng og samspil mellem de 3 dimensioner af den bæredygtige udvikling, som skal integreres på en sådan måde at der skabes synergieffekter.
- foreslå, fremskynde og vedtage tiltag og handlinger for at opnå disse målsætninger og fremlægge disse på passende tidspunkter for Rådet i dets forskellige formationer, inklusive tværgående handlinger, som for eksempel dem der er omfattet af Kommissionens Meddelelse om Bæredygtighed, Göteborg konklusionerne og det 6. miljøhandlingsprogram særligt fsva. målet om at priserne skal afspejle de reelle omkostninger for miljøet (getting prices right), forbedre sammenhængen mellem politikker ved at Kommissionens forslag skal underkastes en bæredygtighedsvurdering (Sustainable Impact Assessment) og ved at inddrage målsætninger for bæredygtig udvikling i de kommende revisioner af Fællesskabets politikker for Transport og Fiskeri,
- forbedre kommunikation og uddannelse af borgere og erhverv gennem nye forvaltningsmåder.

Rådet foreslår at det vedtages, at Strategien revideres jævnligt på baggrund af Kommissionens synteserapport, at den næste revision af Rådet (miljø) af strategien skal ske under det danske formandskab og at man til dette formål inden for Rådet (miljø) nedsætter en "high level arbejdsgruppe om miljøpolitik for at forberede Rådets arbejde frem mod DER's møde i Barcelona.

Rådet inviterer DER til at

- anerkende disse rådskonklusioner som et vigtigt bidrag til EU's Strategi for Bæredygtig Udvikling, Lissabon processen og det næste forårstopmøde.
- bidrage til den videre udvikling af og gennemførelse af Strategien i overensstemmelse med de her angivne prioriteter og
- bekræfter nødvendigheden af deltagelse og repræsentation på det højeste politiske niveau på Verdenstopmødet i Johannesburg.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandsskabet udtaler sig ikke om dette aspekt. Regeringen finder at fastlæggelsen af en EU bæredygtighedsstrategi og opfølgningen på konklusionerne fra Göteborg er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitets princippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Vedtagelse af et sæt rådskonklusioner får ingen direkte konsekvenser for Danmark, hverken lovgivningsmæssigt, administrativt eller økonomisk.

5. Høring

Forslaget har endnu ikke været udsendt i høring. Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget d. 20. november 2001, hvor der fremkom følgende bemærkninger:

NOAH mente at der ikke er opnået en tilfredsstillende balance mellem de 3 dimensioner i BU strategien, idet miljø kun er blevet tildelt 6 indikatorer.

Danmarks Naturfredningsforening efterlyste mere ambition i forhold til ansøgerlandene - idet de bør involveres direkte i processen allerede på nuværende tidspunkt, eksempelvis ved etableringen af et europæisk forum i en eller anden udformning. Desuden skal tiltrædelsesfondene revideres i forhold til BU målene. Kommissionens kommende SIA instrument bør desuden helt konkret vurdere eksterne effekter (dvs. på u-lande og ikke-EU-lande generelt) af EU's politikker.

Det Økologiske Råd mente at regeringen bør fremme afkobling, og at det bør sikres at der bliver tale om absolut afkobling og ikke kun relativ.

Ad punkt 5 - Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af rådets direktiv 85/337/EØF og 96/61/EF

KOM (2000) 839 endelig

Resumé: Kommissionen anfører, at forslaget bidrager til at opfylde Fællesskabets miljøpolitik, ligesom det bidrager til at bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen. Med henblik på at tilpasse Fællesskabets miljølovgivning til Århus-konventionens bestemmelser, særligt artikel 7 om offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljø og sundhed, fastsætter forslaget en procedure for offentlig deltagelse i udarbejdelsen af planer og programmer i henhold til følgende direktiver på miljøområdet.

Forslaget indeholder en definition af, hvad der menes med "offentligheden" svarende til Århus-konventionen.

Der indføres med forslaget en egentlig klageadgang, idet der stilles krav om, at rigtigheden af enhver afgørelse, handling eller undladelse, i relation til aktiviteter der er omfattet af procedurebestemmelserne om offentlig deltagelse skal kunne prøves ved en domstol eller en anden ved lov oprettet instans. Disse procedurer skal være effektive og ikke uoverkommelige dyre.

I relation til VVM-direktivet og IPPC direktivet må forslaget forventes at kræve ændringer i administrative regler. Forslaget medfører her udover et retskrav for borgerne om offentlig deltagelse i en række planer og programmer, som medlemslandene tidligere i medfør af en række af de i forslaget nævnte direktiver, var pålagt at udarbejde alene med henblik på afrapportering overfor kommissionen. Forslagets krav om offentlig deltagelse i disse programmer og planer må forventes at medføre et behov for lovændring samt ændring af visse administrative regler, da der ikke i dag er fastsat formelle lovkrav omkring en sådan procedure

1. Status

Kommissionen sendte den 19. januar 2001 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Århus-konventionen (konvention om adgang til miljøoplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocessen, samt afgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet), idet forslaget er et led i arbejdet for Fællesskabets ratificering af konventionen.

Notat om forslaget er den 22. februar 2001 sendt til Folketingets Europaudvalg som en del af samlenotat forud for Rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001 og den 18. oktober som del af samlenotat forud for Rådsmøde (miljø) den 29. oktober 2001.

Folketingets Europaudvalg har fået forelagt sagen den 2. marts og den 1. juni 2001 til orientering og den 26. oktober 2001 til forhandlingsoplæg.

Europa-Parlamentets 1. læsning fandt sted den 24. oktober 2001.

Punktet har tidligere været på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001 og for rådsmøde (miljø) den 7. - 8. juni, begge gange som Formandskabets afrapportering for forhandlingsstatus og den 29. oktober med henblik på en "generel indstilling" (common approach).

Formandskabet har sat punktet på Rådsmødet (miljø) den 12. december med henblik på opnåelse af politisk enighed om en fælles holdning.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Kommissionen anfører, at forslaget bidrager til at opfylde Fællesskabets miljøpolitik, ligesom det bidrager til at bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen. Forslaget fastsætter bestemmelser om, at planer og programmer i en række direktiver på miljøområdet skal underkastes en forudgående høring og offentlighed. Herudover indeholder forslaget en revision af to direktiver, henholdsvis 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) og 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), så direktiverne fuldt ud opfylder Århus-konventionens bestemmelser om offentlig deltagelse i forbindelse med afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter og om klageadgang og domstolsprøvelse på miljøområdet.

2.1.2. Offentlig deltagelse i planer og programmer

Forslaget fastsætter en procedure for offentlig deltagelse i udarbejdelsen af planer og programmer i henhold til følgende direktiver på miljøområdet:

a) Rådets direktiv 75/442/EØF om affald, b) Rådets direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer, c) Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget, d) Rådets direktiv 91/689/EØF om farligt affald e) Rådets direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald, f) Rådets direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet og g) Rådets direktiv 99/31/EF om deponering af affald.

2.1.3 Ændring af direktiv 85/337/EØF (VVM-direktivet)

Forslaget præciserer begreberne "offentlighed" og "den berørte offentlighed", svarende til Århus-konventionen, som også omfatter ikke-statslige organisationer.

Der fastsættes en procedure, jf. Århus-konventionen hvorefter medlemslandene skal træffe de nødvendige bestemmelser til at sikre, at den berørte offentlighed tidligt og på en effektiv måde får mulighed for at deltage i godkendelsesproceduren.

Det fastsættes endvidere, at offentligheden skal informeres om bl.a. følgende: Ansøgningen om tilladelse eller godkendelse, om projektet er omfattet af VVM-procedure, oplysninger om den kompetente myndighed, karakteren af den mulige afgørelse eller et udkast til afgørelse, alle oplysninger efter art. 5 i VVM-direktivet, de vigtigste rapporter og vejledninger, der er indgivet til de kompetente myndigheder, herunder myndighedsudtalelser om ansøgningen, angivelse af hvornår, hvor og hvordan de relevante oplysninger vil blive stillet til rådighed samt oplysninger om hvilke foranstaltninger der er truffet for offentlig deltagelse og høring i den nationale lovgivning.

Det foreslås, at offentligheden tidligt underrettes om ovenstående forhold senest så snart oplysningerne foreligger. Den berørte offentlighed skal have ret til at fremsætte kommentarer og udtalelser inden myndigheden træffer afgørelse om aktiviteten. De nærmere bestemmelser til information og høring overlades til medlemslandene. Der gives dog en vis vejledning med hensyn til hvorledes dette bør gøres, i form af f.eks. plakatsætning eller offentliggørelse i lokale dagblade. Det foreslås endeligt, at der fastsættes rimelige tidsrammer for gennemførelse af de forskellige etaper i den offentlige deltagelse. Forslaget indebærer endeligt, at VVM-direktivets bilag 1 – den obligatoriske liste - udvides med pkt. 22 i bilag 1 til Århus-konventionen dvs. "Enhver ændring eller udvidelse af projekter opført på dette bilag (bilag 1), hvor en sådan ændring eller udvidelse i sig selv overskrider eller opfylder de kriterier eller grænseværdier, der fremgår af dette bilag.

VVM-direktivet indeholder bestemmelser om vurdering af grænseoverskridende virkninger på miljøet.

De nuværende bestemmelser foreslås ændret, således at de afspejler de ændringer der skal foretages i VVM-direktivet som følge af Århus-konventionens bestemmelser i art. 6 om offentlig deltagelse.

Som noget nyt foreslås endvidere, at bestemmelsen om vurdering af grænseoverskridende virkninger på miljøet udvides til at omfatte hele proceduren for tilladelse til gennemførelse.

Forslaget ændrer i overensstemmelse med ændringerne ovenfor vedr. offentlig deltagelse beskrivelsen af de oplysninger, som den medlemsstat, på hvis område projektet planlægges gennemført, skal sende til enhver medlemsstat, som sandsynligvis vil blive berørt af projektet

Der indføres en egentlig klageadgang, idet der stilles krav om, at rigtigheden af enhver afgørelse, handling eller undladelse, i relation til aktiviteter der er omfattet af procedurebestemmelserne om offentlig deltagelse skal kunne prøves ved en domstol eller en anden ved lov oprettet instans. Disse procedurer skal være effektive og ikke uoverkommelige dyre.

2.1.4 Ændring af direktiv 96/61/EF (IPPC-direktivet)

Forslaget indeholder en præcisering af begreberne "offentlighed" og "den berørte offentlighed" svarende til de ovenfor nævnte under 2.1.3. Herudover foreslås definitionen af hvilke "væsentlige ændringer" i et anlægs funktion, der kræver godkendelse tilpasset Århus-konventionens definition, således at den nuværende definition udvides med "at enhver ændring eller udvidelse af et anlæg skal anses for at være væsentlig, når ændringen eller udvidelsen i sig selv overskrider eller opfylder de kriterier eller grænseværdier, der fremgår af dette bilag"

Det foreslås at en ansøgning om godkendelse skal indeholde en beskrivelse af de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt.

IPPC-direktivets procedurebestemmelser foreslås tilpasset, så de med få ændringer ligger tæt op ad de bestemmelser, der er foreslået vedrørende VVM-direktivet jfr. under 2.2.2., men med følgende forskelle:

Det fastsættes en procedure, hvorefter offentligheden skal informeres om ansøgninger om godkendelse eller eventuelt forslaget om ajourføring af en godkendelse eller godkendelsesvilkårene. Offentligheden skal kun have oplysning om

nationale eller grænseoverskridende vurderinger af virkningerne på miljøet, hvis det er relevant i et givet tilfælde, men det er vigtigt, at offentligheden får oplysning om, hvorvidt afgørelsen er omfattet af grænseoverskridende konsultationer i overensstemmelse med bestemmelserne i IPPC-direktivet. Forslaget indebærer endvidere en tilpasning vedr. underretning af offentligheden, når der er truffet en afgørelse samt vedrørende oplysninger, der skal stilles til rådighed for offentligheden.

Der indføres med forslaget en egentlig klageadgang for offentligheden om trufne afgørelser, svarende til den procedure, der er beskrevet under pkt. 2.1.3.

Direktivets bestemmelser om grænseoverskridende konsultationer tilpasses ved ændringer som er beskrevet under pkt. 2.1.3. om offentlig deltagelse.

2.2. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 23. oktober 2001 afsluttet sin 1. læsning af forslaget med vedtagelse af 30 ændringsforslag, hvoraf hovedparten indebærer en skærpelse i forhold til de forpligtigelser der følger af Århus-konventionen.

Ændringsforslagene vedrører bl.a. en udvidelsen af anvendelsesområdet til også at omfatte politikker samt anden fællesskabslovgivning, planer og programmer, der kan have væsentlig indflydelse på miljøet og sundhed, indførelse af en klageadgang for afgørelser der er omfattet af bestemmelsen om offentlighed ved udarbejdelse af planer og programmer og politikker. Herudover vedrører ændringsforslagene en pligt til at anvende elektroniske medier i forbindelse med information til offentligheden om forslag til planer og programmer og politikker samt bl.a. en skærpelse af underretningsforpligtelsen for trufne afgørelser overfor offentligheden.

Ændringsforslagene til VVM-direktivet vedrører en undtagelse fra direktivet for projekter, der tager sigte på nationalt forsvar, en adgang til aktindsigt i oplysninger tilvejebragt ved en anden form for miljøvurdering af projekter der ellers i medfør af andre regler i VVM-direktivet kan undtages for en VVM-vurdering samt klagevejledning. Ændringsforslagene vedrører en udvidelse af anvendelsesområdet til at omfatte revurderinger af godkendelser, en elektronisk informationsforpligtelse som under planer og programmer, samt en række forvaltningsretlige herunder regler om reel deltagelse i beslutningsproceduren samt klagevejledning og underretningspligt.

Ændringsforslagene vedr. IPPC-direktivet vedrører ligeledes en række forvaltningsretlige regler herunder om deltagelse i beslutningsprocessen, underretnings- og begrundelsespligt for trufne afgørelser samt klagevejledning, der på en række områder går videre end Århus-konventionens forpligtelser. Herudover vedrører ændringsforslagene ligeledes en pligt til at anvende elektroniske medier ved information til offentligheden om ansøgninger vedr. forurenende aktiviteter samt en regel om at administrativ prøvelse eller domstolsprøvelse af trufne afgørelse, som skal være enten billig eller gratis.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Ifølge Kommissionen berører forslaget Fællesskabets forpligtelser vedrørende miljøkvalitet og miljøbeskyttelse. En udvidet offentlig deltagelse i miljøbeslutningsprocessen bidrager således til en øget offentlig opmærksomhed omkring miljøspørgsmål og øger derved miljøbeskyttelsen og forbedringen af miljøkvaliteten i hele Fællesskabet.

Derudover vil forslaget bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen.

Kommissionen anfører desuden, at det er nødvendigt med en fællesskabsregulering for at sikre, at de grundlæggende procedurer for offentlig deltagelse i miljøbeslutningsprocessen er de samme i alle medlemslande, så deltagelse er muligt i hele Fællesskabet også i forbindelse med grænseoverskridende projekter. Forslaget opstiller minimumskrav til effektiv offentlig deltagelse og overlader det til medlemsstaterne at fastsætte de praktiske ordninger.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget fastlægger et retskrav for borgerne om offentlig deltagelse i en række planer og programmer, som medlemslandene tidligere i medfør af en række af de i forslaget nævnte direktiver var pålagt at udarbejde alene med henblik på afrapportering overfor kommissionen. Forslagets krav om offentlig deltagelse i disse programmer og planer må forventes at medføre et behov for lovændring samt ændring af visse administrative regler, da der ikke i dag er fastsat formelle lovkrav omkring en sådan procedure.

I forbindelse med VVM-direktivet indfører forslaget offentlighed i "tilladelsesprocedurer" til erstatning af "proceduren for vurdering af virkningerne på miljøet". Der synes nu enighed om en ændret formulering på dette punkt således at det fremgår, at der ikke er tilsigtet en realitetsændring. Forslaget må forventes at kræve ændringer i administrative regler.

I forbindelse med IPPC direktivet må det forventes at forslaget bestemmelse om offentlighed i forbindelse med revurderinger vil medføre et behov for lovændring, da bestemmelsen efter sin ordlyd omfatter såvel regelmæssige som ad hoc revurderinger af IPPC- virksomheder.

Århus-konventionens bestemmelse om revurderinger fastlægger ikke entydigt selv hvilke typer af revurderinger der skal omfattes af bestemmelsen, men overlader til parterne selv at fastlægge det nærmere omfang af bestemmelsen. Ved gennemførelsen af Århus-konventionen i dansk ret lagde man til grund at offentligheden alene skulle inddrages ved de regelmæssige revurderinger.

IPPC-virksomheder reguleres af Miljøbeskyttelseslovens kap. 5 om listevirksomheder, herunder især det særlige system med forudgående offentlighed, der er indført ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 i forbindelse med implementering af IPPC-direktivet. Miljøbeskyttelsesloven blev ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove med henblik på implementering af Århus-konventionen bl.a. vedr. offentlighedens inddragelse i forbindelse med regelmæssige revurderinger af visse typer af særligt forurenende virksomheder.

De nødvendige ændringer som følge af Århus-loven er gennemført ved bekendtgørelse nr. 646 af 29. juni 2001 om godkendelse af listevirksomhed. Kommissionens forslag forventes også at indebære et behov for ændring af denne bekendtgørelse.

4.2 Økonomiske konsekvenser

Århus-konventionen er blevet gennemført i dansk ret ved lov nr. 447 af 31. Maj 2000 om ændringer af visse miljølove. Forslagets bestemmelse om offentlighedens inddragelse ved ad hoc revurderinger af IPPC-virksomheder vurderes at kunne medføre øgede udgifter for godkendelsesmyndighederne til forudgående offentlighed.

4.3 Beskyttelsesniveau

Forslagets bestemmelser om offentlighedsprocedurer for grænseoverskridende aktiviteter og revurderinger af IPPC-virksomheder har en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, idet det på en række områder udvider Fællesskabets regler om offentlighedens forudgående deltagelse i beslutningsprocedurerne på miljøområdet.

5. Høring

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 14. februar 2001: *Danmarks Naturfredningsforening* oplyste, at man så frem til EU's implementering af Århus konventionens bestemmelser om adgang til prøvelse, herunder specielt implementeringen af adgangen til domstolsprøvelse ved EU's egne institutioner. *Dansk Industri* bemærkede, at man forudsætter, at adgangen til ansøgning og afgørelse fortsat vil være begrænset af de gældende regler i offentlighedsloven.

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger. Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 20. november 2001, hvor Det Økologiske Råd bemærkede, at de fandt det vigtigt at reglerne også kommer til at gælde for EU's egne institutioner.

Ad punkt 6 – Forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af benzin og dieselolie og om ændring af direktiv 98/70/EF

KOM(2001) 241

2001/0107 (COD)

(revideret notat)

Resumé: Formålet med forslaget er at supplere miljøspecifikationerne for benzin og dieselolie i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70. Kommissionen har bl.a. gennemført en vurdering af om der bør ske en yderligere nedsættelse af svovlindholdet, og om der bør tages specielle forholdsregler over for benzins indhold af MTBE.

Kommissionen foreslår, at markedsføring af svovlfri benzin og diesel bliver obligatorisk fra 1. januar 2005, og at fuldstændig overgang til svovlfri benzin og diesel skal være gennemført senest den 1. januar 2011. Svovlfri brændstof defineres som brændstof med et svovlindhold under 10 ppm.

Kommissionen foreslår endvidere, at der ikke sker nogen ændring af den nuværende specifikation, som tillader tilsætning af op til 15% MTBE til benzin.

1. Status

Kommissionen sendte den 11. maj 2001 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er fremsat i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70 hvorefter Kommissionen inden udgangen af 1999 skal fremlægge forslag til brændstofs-specifikationer for år 2005 som supplerer de i nævnte direktiv fastsatte specifikationer, og i lyset af rådskonklusionerne som blev vedtaget på rådsmødet den 19. december 2000, især vedrørende indholdet af svovl og MTBE.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 6. september 2001.

Folketingets Europaudvalg har fået sagen forelagt til orientering den 26. oktober 2001 forud for rådsmøde (miljø) den 29. oktober 2001, hvor Rådet modtog oplysninger om status for forhandlingerne om forslaget.

Forslaget har været behandlet i Europa-Parlamentets miljøgruppe den 6. november 2001 og forventes at blive behandlet i plenum den 29. november 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Baggrund

Formålet med forslaget er at supplere miljøspecifikationerne for benzin og dieselolie i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70. Dette direktiv indeholder specifikationer som træder i kraft i to faser. Den første fra 1. januar 2000 og den anden fra 1. januar 2005. Specifikationerne for 2005 er imidlertid ufuldstændige, idet der alene er fastsat værdier for benzins indhold af svovl (50 ppm) og aromater (35%) og for dieselolies indhold af svovl (50 ppm). Kommissionen har i forbindelse med udformningen af det foreliggende forslag gennemført en vurdering af behovet for at indføre ændringer i de øvrige specifikationer i forhold til de værdier der blev indført fra år 2000. Man har endvidere gennemført en vurdering af om der bør ske en yderligere nedsættelse af svovlindholdet, og om der bør tages specielle forholdsregler over for benzins indhold af MTBE.

Kommissionen har, når det gælder brændstofs-specifikationer (bortset fra svovl), baseret sig på resultaterne fra det såkaldte auto/olie II-program, og når det gælder svovlindholdet på de udmeldinger som Kommissionen har modtaget fra involverede parter i forbindelse med en offentlig høring i efteråret 2000. Kommissionens overvejelser omkring behovet for at begrænse anvendelse af MTBE er baseret på et udredningsarbejde gennemført af konsulentfirmaet Arthur D. Little.

Svovlindhold i benzin og diesel

Kommissionen foreslår at markedsføring af svovlfri benzin og diesel bliver obligatorisk fra 1. januar 2005, og at fuldstændig overgang til svovlfri benzin og diesel skal være gennemført senest den 1. januar 2011. Svovlfri brændstof defineres som brændstof med et svovlindhold under 10 ppm.

For benzin er det Kommissionens opfattelse at de udstødningsnormer som træder i kraft fra 1. januar 2005 for de regulerede stoffer (kulilte, kulbrinter og kvælstofoxider), vil kunne opfyldes med et svovlindhold på 50 ppm. Formålet med direktivet er derfor primært at muliggøre anvendelse af mere avancerede motorteknologier med henblik på forbedring af energieffektiviteten og dermed opnå et lavere udslip af CO₂ fra den frem tidige bilpark. Som sidegevinst opnås en reduktion i udslippet af de regulerede stoffer fra den eksisterende bilpark, idet der vil opnås en større virkningsgrad i de eksisterende katalysatorer.

For diesel anser Kommissionen det for en risiko at det kan blive vanskeligt at opfylde Euro 4-kravene (2005) til lette køretøjer og Euro 4- og Euro 5-kravene (2005/2008) til tunge køretøjer, medmindre der anvendes svovlfri diesel. Man mener i øvrigt at effektiviteten og holdbarheden af det anvendte efterbehandlingsudstyr vil øges såfremt der anvendes svovlfri diesel. Der vil også opnås

forbedret brænd stoføkonomi ligesom emissionen af partikler fra den eksisterende bilpark vil mindskes.

Kommissionen anfører at fordelene for luftkvaliteten er mindre for diesel end for benzin, og at dette kunne tale for at svovlfri diesel blot bliver indført i takt med udbredelsen af ny teknologi. Imidlertid er der med den nuværende distributionsinfrastruktur problemer med distribution af mere end én kvalitet af diesel. Dette taler efter Kommissionens opfattelse for at man anvender samme datoer for benzin og diesel. Det vil gøre lovreglerne klarere og begrænse det tidsrum hvor det er tilladt at markedsføre flere forskellige dieselkvaliteter. Kommissionen vil dog senest i 2006 overveje om der er behov for at ændre tidsfristen for diesel for at sikre at der ikke sker en samlet forøgelse i udslippet af CO₂.

Kommissionen fremhæver at det er vigtigt at nye biler anvender det svovlfri brændstof. Man vil derfor foreslå passende mærkning på tankstationerne, ligesom fabrikanterne skal sikre at køberne af nye biler får de nødvendige oplysninger.

Kommissionen anfører at man med indførelse af svovlfri brændstoffer vil have adgang til bedre brændstoffer end forudsat i aftalen mellem Kommissionen og bilindustrien om nedbringelse af bilernes gennemsnitlige CO₂-udslip til 140 g/km. Kommissionen vil på den baggrund sammen med bilindustrien vurdere mulighederne for yderligere tilsagn i retning af at nå Fællesskabets mål på 120 g/km.

Specifikationer - bortset fra svovl og MTBE

Kommissionen foreslår at man bortset fra de værdier for svovl og aromater som allerede er fastsat for 2005, viderefører 2000-specifikationerne uændret. Kommissionen begrundet det blandt andet med at indførelse af svovlfri brændstof vil forstærke katalysatorernes effekt, og at dette vil have større indflydelse på udslippet af forurenende stoffer end ændringer i de øvrige parametre. Kommissionen anfører i øvrigt at de sammenhænge mellem brændstofegenskaber og emissioner som hidtil har været anvendt, er baseret på målinger på Euro 2-biler (1996). Det kan ikke forventes at de samme relationer gælder i en fremtidig situation hvor der anvendes mere avanceret teknologi og svovlfri brændstof.

Kommissionen har gennemført separate vurderinger for PAH-indholdet i diesel. Kommissionen omtaler nyere undersøgelser som viser at brændstoffer med lavt og højt indhold af PAH har samme PAH-indhold i udstødningsskæbet. Kommissionen nævner videre at anvendelsen af avanceret efterbehandlingsudstyr og svovlfri brændstof vil have positiv effekt også over for udslippet af PAH.

På baggrund af ovenstående overvejelser er det Kommissionens opfattelse at ændringer i de øvrige brændstoffspekifikationer kun vil have begrænset effekt. Fremtidige ændringer vil derfor alene blive vurderet som led i Fællesskabets luftkvalitetspolitik og i forbindelse med overvejelserne om fastsættelse af strengere emissionsnormer.

Kommissionen har i specifikationerne fra 2005 fjernet muligheden for at markedsføre benzin med oktantal under 95.

MTBE

Kommissionen anfører at der i medfør af Rådets forordning nr. 793/93 er gennemført en risikovurdering af anvendelsen af MTBE. En foreløbig konklusion fra denne vurdering opfordrer til at der træffes særlige foranstaltninger for at begrænse risikoen for forurening af grundvandet med MTBE. Kommissionen er på denne baggrund forpligtet til at udarbejde en strategi til begrænsning af denne risiko. En sådan strategi er vedtaget i Kommissionen i foråret 2001.

Det er Kommissionens opfattelse at selv om der i nogle af medlemsstaterne er fundet MTBE i grundvandet, så er der ikke tale om nogen udbredt forurening. Man refererer i den forbindelse en undersøgelse gennemført af konsulentfirmaet Arthur D. Little hvor det konkluderes at risikoen for forurening med MTBE er usandsynlig såfremt reglerne for anlæg og drift af underjordiske tanke håndhæves strengt. Kommissionen foreslår på den baggrund at der ikke sker nogen ændring af den nuværende specifikation, som tillader tilsætning af op til 15% MTBE til benzin.

Såfremt der er medlemslande hvor forurening af grundvand med MTBE anses at være et problem, er det Kommissionens opfattelse at beskyttelse af grundvand i givet fald bør træffes på grundlag af vandrammedirektivet (2000/60). Af dette direktiv fremgår at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger for at forhindre tilførsel til grundvandet af "liste I-stoffer", hvortil hører f.eks. benzen og aromater, og at man skal begrænse tilførslen af "liste II-stoffer", som er stoffer der har skadelig indvirkning på grundvandets smag og lugt. Kommissionen peger dog også på medlemsstaternes ret til kræve strengere specifikationer i henhold til traktatens artikel 95, stk. 5 og 6.

CO₂-udslip på raffinaderierne

Kommissionen anfører at 100% produktion af svovlfri benzin og diesel forventes at ville føre til en stigning på 5% i de nuværende CO₂-emissioner på raffinaderierne. Såfremt der indføres ændringer i brændstofparametrene kan det resultere i yderligere udslip. En reduktion af PAH-indholdet til 3% forventes således at medføre en yderligere forøgelse af CO₂-udslippet på raffinaderierne med 1-2%.

Brændstoffer til mobile ikke-vejgående maskiner

Kommissionen anfører at der i dag er nogen usikkerhed omkring det tilladte svovlindhold i diesel der anvendes i arbejdsmaskiner og traktorer. Med det foreliggende forslag præciseres forskellige muligheder. Man kan anvende grænseværdierne for fyringsgasolie som i dag er 2000 ppm, men som fra 2008 skærpes til 1000 ppm, eller man kan anvende en værdi på 500 ppm eller den grænseværdi der indgår i dette brændstoffdirektiv.

Revisionsklausul

Kommissionen anfører at der i de kommende år vil blive taget en række initiativer i EU som kan gøre det nødvendigt at tage de foreslåede specifikationer op til revision. Der peges på den vurdering som skal foretages af den tekniske gennemførlighed af Euro 5 for tunge køretøjer (grænseværdi for NO_x), på udarbejdelsen af forslag til luftkvalitetsnormer for PAH og på forslag om øget anvendelse af fornybare brændstoffer. Kommissionen foreslår på den baggrund at der gennemføres en revision af forslaget inden udgangen af 2006.

Overvågning og kontrol

Medlemslandene forpligtes til at indføre en overvågningsordning for brændstofkvaliteten og at foretage en indberetning af de målte værdier til Kommissionen. Overvågningen skal gennemføres i overensstemmelse med en ny CEN-standard som er under udarbejdelse. Kommissionen foreslår videre at der indføres en simplificering af bilagene således at der i stedet for at blive refereret til specifikke analysemetoder blot foretages en henvisning til relevante CEN-normer. Herved vil man undgå at skulle foretage tidskrævende ændringer i de nationale bestemmelser, hver gang der inden for CEN foretages en opdatering af analysemetoderne.

2.2. Europa-Parlamentet

Forslaget har været behandlet i Europa-Parlamentets miljøgruppe den 6. november 2001. Der blev vedtaget 37 ændringsforslag. De væsentligste punkter er følgende:

- a. introduktion af svovlfri benzin og diesel skal ske hurtigst muligt og senest 1. januar 2005
- b. den eksisterende dispensationsmulighed for at udskyde tidspunktet til 2007 fjernes
- c. tidspunkt for 100% indfasning fremrykkes til 2008 med mulighed for dispensation i 3 år
- d. definition af "geografisk afbalanceret" skal ske ved komiteprocedure
- e. for non-road køretøjer foreslås samme dieselkrav som til vejtrafik fra 2005 og svovlfri diesel fra 2008
- f. der åbnes mulighed for anvendelse af økonomiske incitamenter
- g. der foreslås mere detaljeret afrapportering fra Kommissionen
- h. tidspunktet for revision af de generelle benzin- og dieselspecifikationer fremrykkes til 2005
- i. man foreslår at CO₂-aftalen med bilindustrien genforhandles i lyset af det lavere svovlindhold
- j. der skal fortsat tillades markedsføring af lavoktan benzin
- k. det tilladte indhold af ethanol øges til 10%

1. der foreslås ikke initiativer i relation til MTBE

Forslaget vil blive behandlet på Parlamentets plenarforsamling den 29. november 2001.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forholder sig ikke specifikt til disse principper, men anfører at Rådet i sine konklusioner af 19. december 2000 om Kommissionens Meddelelse om auto/olie II tilsluttede sig Kommissionens opfattelse af at der var behov for yderligere fællesskabsforanstaltninger til bekæmpelse af partikler, kvælstofoxider og troposfærisk ozon, og Rådet opfordrede Kommissionen til snarest muligt at fremsætte forslag til bekræftelse af brændstofs-specifikationerne for 2005 i direktiv 98/70/EF og fremme en gradvis og harmoniseret indførelse af brændstoffer med det lavest mulige svovlindhold. Regeringen kan tilslutte sig behovet for fællesskabs regulering af brændstofkvaliteten.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget vil kunne gennemføres i dansk lovgivning via en ændring af gældende bekendtgørelse om brændstofkvalitet udstedt af Miljø- og Energiministeriet.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vil medføre stigninger i produktionsprisen for benzin og diesel.

Kommissionens forslag for så vidt angår *svovlindhold i benzin og diesel* vil efter Kommissionens eget skøn for de europæiske raffinaderier i gennemsnit medføre stigninger i produktionspriserne på 1-2 øre/l for benzin og 2-5 øre/l for diessel. Med det nuværende årlige danske forbrug (2,6 mia. liter benzin og 2,2 mia. liter autodiesel) svarer det til samfundsmæssige omkostninger på 70-160 mio. kr. - i gennemsnit 115 mio.- kr. pr. år. Imidlertid har den danske oliebranche anført at merudgifterne vil være højere i Danmark pga. vores relativ små raffinaderier. Oliebranchen mener herudover at man i det konkrete tilfælde må anvende væsentlig lavere tilbagebetalingsperioder end de 15 år som er anvendt af EU-Kommissionen. På den baggrund skønner oliebranchen at merudgifterne i Danmark kan skønnes til 3 øre/l benzin og 12 øre/l diessel, hvilket svarer til samlede samfundsmæssige omkostninger på 342 mio. kr. pr. år.

F.s.v.a. det danske forslag om fjernelse af *MTBE i benzin* isoleret set vurderer den danske oliebranche at benzinprisen vil stige yderligere 3-5 øre/l. Det betyder, at det danske forslag om fjernelse af MTBE isoleret set vil resultere i en meromkostning for det danske samfund på 78-130 mio. - i gennemsnit 104 mio. - kr. pr. år. Der er dog store usikkerheder forbundet med dette skøn, idet det helt afhænger af de fremtidige priser på de blandede komponenter som i givet fald skal erstatte MTBE. Meromkostninger for stat, amt og kommuner skønnes til ca. 0,4 mio. kr. pr. år, idet den offentlige sektor primært anvender diesel som brændstof.

Med det nuværende danske forbrug svarer Kommissionens forslag om nedsættelse af svovlindhold i benzin og diessel samt Danmarks forslag om fjernelse af MTBE i benzin alt i alt - efter oliebranchens skøn - til samfundsmæssige omkostninger i størrelsesordenen 450 mio. kr. pr. år. For stat, amter og kommune vurderes en samlet stigning i brændstofudgifter i størrelsesordenen 15 mio. kr. årligt.

Der skal i øvrigt regnes med udgifter til gennemførelse af kvalitetskontrol af benzin og diesel. Procedurerne er endnu ikke endeligt fastlagt, men såfremt man følger de første forslag fra den europæiske standardiseringsorganisation (CEN) vil det indebære at der årligt skal udtages omkring 400 prøver fra servicestationer i Danmark. Prøverne skal analyseres hos akkrediterede firmaer. Omkostningerne hertil skønnes at ligge i størrelsesordenen 3 mio. kr. pr. år. Det vurderes at udgifterne til denne kvalitetskontrol vil blive pålagt producenter og importører af benzin og diesel som tilsynsudgifter i medfør af lov om kemiske stoffer og produkter § 47a (lov nr. 256 af 12. april 2000).

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark som følge af en reduktion i udslippet af sundhedsskadelige stoffer i den eksisterende bilpark og i udslippet af CO₂ fra nye biler. Kommissionen har gennemført cost-benefit beregninger baseret på det såkaldte ExternE-program som viser at der for EU som helhed vil være en nettofordel ved indførelsen af forslaget som angivet i nutidsværdi andrager ca. 1,1 mia. Euro (ved en kalkulationsrente på 4%). Kommissionen er ved beregningerne gået ud fra at anvendelsen af svovlfri brændstof vil mindske brændstofforbruget for nye personbiler med 3% for benzin og 2% for diesel. Man er videre gået ud fra at udledningen af kulbrinter og kvælstofoxider fra eksisterende benzinbiler vil blive reduceret med 10%, og at udslippet af partikler fra dieseldrevne køretøjer vil blive reduceret med 5% (på vægtbasis). Som en ekstra fordel, som ikke er medtaget i beregningerne, anfører Kommissionen at de foreslåede værdier åbner mulighed for en fremtidig yderligere skærpelse af grænseværdierne.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos 30 udvalgte høringspartnere. Der er modtaget svar fra 9 af disse. De væsentligste bemærkninger på de forskellige emneområder fremgår af det følgende:

Svovl

Oliebranchen Fællesrepræsentation (OFR) sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at reducere svovlindholdet til 10 ppm. Man mener at nettoresultatet vil blive et merforbrug af energi, især hvis der sker en fremrykning af indfasningsperioden. Ikke desto mindre giver OFR udtryk for at man ikke vil modarbejde indførelsen af svovlfri brændstoffer som man i praksis anser for vedtaget. OFR fremhæver at omkostningerne pr liter benzin i Danmark vil blive væsentlig højere end i andre europæiske lande. Det skyldes at Danmark samtidig ønsker at udfase brugen af MTBE. Der må derfor i stedet for MTBE importeres dyre højoktane svovlfattige blandekomponenter.

OFR oplyser at svovlfri diesel vil kunne leveres fra det ene danske raffinaderi fra 3-4. kvartal 2002 og fra det andet raffinaderi formentlig fra 1. halvår 2003. Meromkostningerne ved at producere diesel med 10 ppm svovl er skønnet til 5 øre/l (ved en tilbagediskontering over 15 år) såfremt der ikke indføres andre ændringer i specifikationerne. Da det efter branchens opfattelse ikke er realistisk at markedsudviklingen vil tillade så ; lang tilbagebetalingsperiode, skønnes den reelle meromkostning til 12 øre/l. Svovlfri benzin uden MTBE (92 og 95 oktan) vil kunne leveres fra det ene raffinaderi fra primo 2003. Fra det andet raffinaderi vil levering kunne ske fra 2. halvår 2002 såfremt der kan skaffes tilstrækkelige mængder af højoktan alkylat, eller fra begyndelsen af 2005 såfremt det bliver nødvendigt at investere i produktionsomlægning. Meromkostningerne skønnes til 3 øre/l såfremt der ikke er begrænsninger for MTBE. For MTBE-fri benzin er merprisen usikker, idet man ikke på nuværende tidspunkt kan sige noget om prisen på de komponenter der skal erstatte MTBE. Et forsigtigt skøn er efter OFR's opfattelse 6-8 øre/l. Hvis der sker andre ændringer i benzinspecifikationerne bliver merprisen højere. Situationen vil ændres fra 2005, når der indføres nye specifikationer for aromatinhold. Fra dette tidspunkt vil det næppe være muligt at producere MTBE-fri 95 oktan benzin. OFR peger i øvrigt på at der kan blive vanskeligheder ved at levere én svovlfri brændstofkvalitet parallelt med de nuværende kvaliteter.

Københavns Miljøkontrol ser positivt på en reduktion af svovlindholdet i benzin og diesel. Man fremhæver undersøgelser fra DMU som har vist at en reduktion af svovlindholdet fra 500 ppm til 50 ppm har medført en væsentlig reduktion i udslippet af ultrafine partikler. Man vurderer på den baggrund at en fuldstændig indfasning af diesel bør fremrykkes.

Embedslægeinstitutionen kan tilslutte sig synspunktet om hurtigst muligt at søge gennemført fælles krav om svovlfri brændstof. Man har noteret sig at begrundelserne kun i ringe grad indeholder sundhedsfaglige argumenter. Man fremhæver at der på baggrund af de sundhedsmæssige aspekter knyttet til udslippet af "fine partikler" er grund til at reducere svovlindholdet i diesel på et så tidligt tidspunkt som muligt.

NOAH kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at reducere svovlindholdet i benzin og diesel. Man mener ikke der er teknologiske barrierer der berettiger at indfasningen skal strække sig helt frem til 2011. NOAH rejser tvivl om de beregninger der er gennemført over det ekstra CO₂-udslip på raffinaderierne. Efter NOAH's opfattelse kan den konsulent som har gennemført beregningerne for EU-Kommissionen, ikke anses for uafhængig.

FDM mener at indførelse af svovlfri benzin og diesel vil være en gevinst for miljøet, og anbefaler at Danmark gør en indsats for at fremme processen. Man ser ikke nogen grund til at udskyde muligheden for indførelse af svovlfri brændstoffer til 2005. Man anbefaler at introduktionen fremmes via afgiftsdifferentiering.

Advokatrådet har ingen bemærkninger, idet man dog lægger til grund at lavere svovlindhold ikke vil medføre skader på den eksisterende bilpark.

MTBE

OFR bemærker at den skærpelse af kravet til aromatinhold (35%) som indføres fra 2005 må forventes at medføre at det ikke efter dette tidspunkt vil være muligt at producere 95 oktan uden brug af MTBE. Københavns Kommune finder Kommissionens forslag utilstrækkelig og anbefaler udfasning af MTBE fra benzin. Man henviser til at der i 17% af 164 vandværksboringer er fundet spor af MTBE. Embedslægeinstitutionen finder det bekymrende at MTBE i stigende grad findes i grundvandet. På grund af MTBE's mulige kræftfremkaldende egenskaber anbefaler man at Danmark kæmper for udfasning af stoffet som additiv til benzin.

Danmarks Naturfredningsforening finder forslaget alt for slapt, grænsende til uansvarlighed i relation til MTBE. Foreningen opfordrer derfor på det kraftigste Danmark til at arbejde for en total udfasning af MTBE inden udgangen af 2003. Man foreslår videre at benzin der indeholder MTBE, indtil der indføres et forbud, belægges med en mærkbar afgift. NOAH giver udtryk for at MTBE er alt for farligt et stof at slippe løs i naturen.

Mobile ikke-vejgående maskiner

Københavns Kommune mener at svovlindholdet i diesel til mobile ikke-vejgående maskiner bør reduceres mere end foreslået af Kommissionen. Årsagen er blandt andet at kommunen i et vist omfang stiller krav om anvendelse af partikelfiltre på entreprenørmaskiner.

Andet

OFR fremhæver at krav til damptryk (60 kPa) og definition af længden af sommerperioden (1. maj-30. september) indebærer begrænsninger i produktionen af benzin og potentiel risiko for tændingsproblemer og risiko for eksplosionsfarlige blandinger i bilernes tanke i det tidlige forår. Det betyder også efter OFR's opfattelse at ethanol ikke kan anvendes som erstatning for MTBE året rundt. OFR anbefaler derfor at Danmark på linie med f. eks. England og Sverige anvender direktivets muligheder for arktiske områder (70 kPa og 3 måneders sommerperiode).

OFR fremfører endvidere at forbuddet mod at sælge normalbenzin (92 oktan) må bero på en misforståelse. I modsat fald anmodes regeringen om kraftigt at modsætte sig at EU regulerer udbuddet af varer der hverken sundheds- eller miljømæssigt giver anledning til betænkeligheder.

På møde specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001 fremkom følgende bemærkninger. Dansk Transport og Logistik stillede sig undrende overfor at svovlfri diesel (defineret som svovl under 10 ppm) vil føre til mindre CO₂-udslip fra lastbiler. Det økologiske råd bad om en redegørelse for hvorfor svovlfri benzin kun har lille effekt over for den fremtidige bilpark. Desuden ser Det økologiske råd gerne at indfasningstidspunktet for svovlfri diesel bliver rykket frem, idet det vil gøre det muligt at fremme anvendelsen af partikelfiltre. Sidst anbefaler Det økologiske Råd at Danmark forsøger at få sig placeret i en klimatisk koldere zone, således at vi kan hæve damptrykket til 70 kPa. Dette vil muliggøre tilsætning af ethanol til benzin. Landbrugsrådet og Greenpeace støttede ideen om at anvende ethanol i benzinen og henviste bl.a. til nye produktionsmetoder udviklet på Risø. Både det økologiske råd og Greenpeace kunne støtte de danske initiativer i relation til MTBE.

På møde specialudvalget (miljø) den 20. november 2001 fremkom følgende bemærkninger: DTL udtrykte bekymring for, at omkostningerne skulle blive højere i Danmark end i andre EU-lande. Landboforeningerne spurgte til sammenhængen med en kommende regulering af svovlfri diesel. Det Økologiske Råd hilser indførelsen af svovlfri brændstoffer velkommen, men bemærkede samtidig at overgangsfasen med to brændstofkvaliteter på markedet kunne blive problematisk og at Kommissionens initiativer for at afhjælpe dette ikke syntes at være tilstrækkelige.

Ad punkt 7 – International Governance

(nyt notat)

1. Status

Der er ikke fremlagt dokumenter til punktet.

Punktet er sat på dagsordenen mhp. eventuel vedtagelse af rådskonklusioner

2. Formål og indhold

Baggrunden for rådskonklusioner på dette område er, at Styrelsesrådet i UNEP (FN's miljøprogram) i februar 2001 besluttede at iværksætte en intergovernmental proces med henblik på at fremlægge forslag til, hvordan man skal styrke den internationale organisering på miljøområdet.

Den intergovernmentale gruppe, der består af ministre(miljøministre) eller deres repræsentanter holder sit fjerde møde den 30. november – 1. december 2001 i Montreal. Dette er principielt det sidste møde, før resultatet af arbejdet skal fremlægges for det såkaldte GMEF (global ministerial environment forum) på det næste UNEP møde i Cartagena i februar 2002.

EU's miljøministre vedtog i juni 2001 rådskonklusioner om bæredygtig udvikling, herunder om environmental governance, som navnlig understreger behovet for:

- at styrke den internationale miljøarkitektur, så alle lande har mulighed for at deltage på lige fod
- at styrke sammenhæng og koordination mellem miljøkonventioner

at styrke finansiering og organisering af UNEP og af GEF (den globale miljøfacilitet)

Indholdet af rådskonklusionerne afhænger af resultatet af mødet i Montreal, men må forventes at ligge i forlængelse af den linie EU landene hidtil har stået for, herunder at styrke finansiering af UNEP gennem faste eller forhandlede bidrag i modsætning til de eksisterende frivillige bidrag, at styrke GMEF som et globalt miljøpolitisk forum og at styrke koordination og sammenhæng mellem de forskellige miljøkonventioner .

Ad punkt 8 – Pesticider

a) Rådskonklusioner om Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Evaluering af aktivstoffer i plantebeskyttelsesmidler

KOM (2001) 444 endelig (samt tilhørende teknisk bilag SANCO 2692/2001)

(revideret notat)

Resumé: Rapportens formål er at opfylde Kommissionens forpligtigelse efter pesticiddirektivet til at fremsende en rapport om, hvordan arbejdet med at evaluere gamle aktivstoffer forløber. Rapporten gør samtidig opmærksom på nødvendigheden af at forlænge fristen for evaluering af visse af de gamle aktivstoffer fra 2003 til 2008. Kommissionen anfører endvidere en række forslag til emneområder for ændring af direktivet, samt en tidsplan for fremsættelse og behandling af et forslag til ændret direktiv.

I udkastet til rådskonklusioner lægges bl.a. op til at Rådet accepterer Kommissionens forslag om at fristen for revurdering af de gamle aktivstoffer forlænges til 2008, dog kun 2005 for de først behandlede stoffer. Rådet erklærer sig endvidere enig i behovet for at ændre Direktiv 91/414/EØF og accepterer en række af de områder, hvor Kommissionens rapport lægger op til at ændre direktivet.

1. Status

Kommissionen oversendte den 27. juli 2001 ovennævnte evalueringsrapport til Rådet og Europaparlamentet.

Rapporten er udarbejdet i henhold til artikel 8, stk. 2. i Rådets direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

Rapporten blev diskuteret på Rådsmøde (landbrug) den 23. oktober 2001 og 20 november 2001 hvor der vedtoges en udtalelse til rådsmødet (miljø).

Rapporten blev behandlet på Rådsmøde (miljø) den 29. oktober 2001 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner på Rådsmøde (miljø) den 12. december 2001.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med forberedelsen af rådsmøderne (landbrug) den 20. november 2001 og (miljø) den 29. oktober 2001.

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke endnu.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 12. december 2001 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

2.1 Evalueringsrapporten

Evalueringsrapporten giver bl.a. en evaluering af revurderingsprogrammet vedrørende aktivstoffer, jf. direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og forslag til revision af direktivet.

Direktivet indeholder et tostrengt vurderingssystem. Aktivstoffer revurderes på EF-plan og optages evt. på direktivets positivliste (bilag 1 til direktivet), mens medlemsstaterne vurderer og godkender plantebeskyttelsesmidler (produkter), der indeholder aktivstoffer optaget på positivlisten.

I direktivet er der fastlagt en overgangsperiode på 10 år med et program for vurdering af de 834 gamle aktivstoffer, der allerede var på markedet i EU i juli 1993, hvor direktivet skulle være implementeret i medlemsstaterne. Direktivet tillader i denne overgangsperiode, at produkter med disse aktivstoffer kan forblive på markedet, indtil Kommissionen

kan træffe afgørelse om deres optagelse i bilag I. Efter 10 års perioden, der udløb er sommeren 2003, vil det være en forudsætning for fortsat markedsføring, at aktivstofferne er optaget på positivlisten. I denne overgangsperiode kan medlemsstaterne fortsætte med at anvende deres nationale bestemmelser for godkendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Direktivets artikel 8, stk. 2 fastlægger endvidere, at Kommissionen - under inddragelse af direktivets komiteprocedure - efter oversendelse af evalueringsrapporten til Rådet og Europa-Parlamentet vil kunne vedtage en forlængelse af overgangsperioden.

Der er på nuværende tidspunkt optaget 13 af de gamle aktivstoffer på positivlisten, mens det er vedtaget ikke at optage 16 aktivstoffer. Der mangler således at blive truffet endelig afgørelse for ca. 800 aktivstoffer. Af disse aktivstoffer er vurderingen relativt fremskredet for ca. 60 aktivstoffer, mens vurderingen for de resterende aktivstoffer enten er under de meget indledende faser eller ikke påbegyndt. Det skal dog nævnes, at ca. 300 aktivstoffer vil blive trukket af markedet i 2003, idet der ikke vil være ansøgere, der ønsker at markedsføre disse stoffer. Der vil således skulle foretages en realitetsvurdering på flere hundrede aktivstoffer i de kommende år. Nogle af disse forventes dog at udgå, da de kun bliver brugt som biocider, hvorved de vil være omfattet af biocid-direktivet.

Kommissionen anfører, at rapportens formål er:

- at opfylde Kommissionens forpligtelse efter direktivets art. 8, stk. 2 til at fremsende en rapport om hvordan arbejdet med at evaluere gamle aktivstoffer forløber
- at gøre opmærksom på nødvendigheden af at forlænge fristen for evaluering af visse af de gamle aktivstoffer fra 2003 til 2008
- at Rådet og Parlamentet bekræfter at Kommissionens fremgangsmåde i forbindelse med forlængelsen er forsvarlig.

Rapporten fremhæver endvidere problematiske områder, hvor direktivets virkemåde kan og bør forbedres, samt områder der bør inddrages i en fremtidig ændring af direktivet.

Kommissionen har i et bilag til rapporten anført en række forslag til emneområder for ændringer af direktivet, samt en tidsplan for fremsættelse og behandling af et forslag til ændret direktiv.

Der kan nævnes forslag indenfor følgende emneområder:

- **arbejds miljø**
- **definitioner og grænseflader til biocider**
- **gebyrer**
- **udvidelse af direktivets område**
- **anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer og aktivstoffer med lav risiko**
- **ændring af direktivets bilag**
- **databeskyttelse og –adgang**
- **parallelimport**
- **overvågning og kontrol**
- **komiteprocedurer**
- **alternativ vurdering og substitutionsprincippet**
- **essentielle anvendelser**
- **procedurer for anvendelse i små afgrøder.**

I bilaget til rapporten anføres, at et forslag til ændring af direktivet forventes fremsat under den danske formandskabsperiode.

2.2 Rådskonklusioner

I udkastet til rådskonklusioner lægges der bl.a. op til:

- At Rådet accepterer Kommissionens forslag om at fristen for revurdering af de gamle aktivstoffer forlænges til 2008, dog kun 2005 for de først behandlede stoffer
- At Rådet erklærer sig enig i behovet for at ændre Direktiv 91/414/EØF idet Rådet uden videre accepterer en række af de områder, hvor Kommissionens rapport lægger op til at ændre direktivet
- At Rådet tager til efterretning at Kommissionen vil arbejde på at ændre direktivet, således at der indføres en risikovurdering for genetisk modificerede mikroorganismer svarende til Udsætningsdirektivets
- At Rådet i princippet er enig i at direktivets regler om adgang til data skal ændres efter en analogi til Biocid-direktivet og opfordrer i den forbindelse Kommissionen til bl.a. at inddrage Forordning 1049/2001 om adgang til dokumenter ved Fællesskabets institutioner
- At Rådet tager til efterretning at Kommissionen anbefaler at indføre substitutionsprincippet og opfordrer Kommissionen til at foretage yderligere vurderinger af, hvordan substitutionsprincippet kan udmøntes, inden det indbygges i direktivet
- At Rådet, med henvisning til 6. Miljøhandlingsprogram, bekræfter konklusionerne fra Gøteborg topmødet om vigtigheden af at integrere miljøhensyn i alle sektorer, samt at direktivet skal ændres under fuld hensyntagen til forsigtighedsprincippet. Rådet noterer endvidere, at konsekvenserne for grundvand og fødevarer er alvorlige og stigende. Rådet noterer også at 6. Miljøhandlingsplan indeholder et mål om at reducere effekterne på sundhed og miljø og mere generelt at opnå en mere bæredygtig anvendelse såvel som en generel reduktion af risikoen og anvendelsen af pesticider under hensyntagen til den nødvendige plantebeskyttelse
- At Rådet opfordrer Kommissionen til at indbygge regler for at hindre unødvendige tests på dyr
- At Rådet gør Kommissionen opmærksom på at direktivet indeholder en bestemmelse der forudsiger en harmonisering af anvendelsen af bestemte pesticider af bestemte brugere, og Rådet anbefaler et initiativ på dette område
- At Rådet opfordrer til at der findes en løsning på problemet med import af frø bejdset med et middel, der ikke er godkendt i importlandet, idet Rådet opfordrer Kommissionen til at foretage en grundig undersøgelse af problemet samt at udarbejde et forslag til løsning
- At Rådet opfordrer Kommissionen til at gøre yderligere fremskridt vedrørende programmet for evaluering af pesticidrester
- At Rådet godkender en rolle for det Europæiske Fødevareragentur, hvorefter agenturet skal fungere som den koordinerende myndighed. Rådet anbefaler dog at medlemsstaternes fortsat skal være rapporteurs på aktivstofferne.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen redegør ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Regeringen finder, at en forlængelse af revurderingsperioden og de foreslåede ændringer af pesticiddirektivet er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet idet en egentlig stillingtagen må afvente de konkrete forslag.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler er i Danmark reguleret af lov om kemiske stoffer og produkter. En forlængelse af evalueringen vil ikke medføre ændring af denne lov.

En ændring af direktivet vil medføre, at der skal ske ændring af lov om kemiske stoffer og produkter.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

En udsættelse af evalueringen forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for henholdsvis erhvervsliv, forbrugere samt offentlige myndigheder (henholdsvis stat, amter og kommuner).

De økonomiske og administrative omkostninger ved et forslag til ændret direktiv vil ikke kunne vurderes, førend der er fremsat et forslag. En række af de foreslåede initiativer vil imidlertid have økonomiske og administrative konsekvenser – f.eks. indførelse af gebyrer. En beregning af størrelsen af disse konsekvenser må imidlertid afvente de konkrete forslag.

Beskyttelsesniveau:

En accept af forlængelsen af fristen for evaluering af de gamle aktivstoffer vil kunne få negativ betydning for beskyttelsesniveauet i fødevarer, idet forlængelse af evalueringen vil betyde, at der fortsat efter 2003 kan importeres landbrugs- og gartneriprodukter fra andre EU-lande, hvor disse fødevarer indeholder rester fra bekæmpelsesmidler, der ikke længere er tilladt i Danmark ud fra sundhedsmæssige betragtninger.

En accept af forlængelsen af fristen for evaluering af de gamle aktivstoffer vurderes derimod ikke at få betydning for beskyttelsen af miljøet i Danmark, idet Danmark i den forlængede periode fortsat vil kunne anvende den danske godkendelsespraksis.

Nogle af de i bilaget til rapporten foreslåede emneområder for en ændring af direktivet, såsom alternativ vurdering og substitutionsniveauet, vil kunne medføre et højere beskyttelsesniveau for miljø og sundhed.

- **Høring**

Rapporten er den 10. oktober 2001 blevet sendt i skriftlig høring i Specialudvalget for Miljø.

Under høringen har Landboforeningerne givet udtryk for at man ønsker at fristen for evaluering af de resterende gamle aktivstoffer skal være så kort som muligt. Landboforeningerne tilkendegiver endvidere at det er vigtigt for dansk landbrug at der sker en ensartet godkendelse og markedsføring af plantebeskyttelsesmidler i EU, og man finder det utilfredsstillende, at processen tager så lang tid.

Foreningerne giver endvidere udtryk for at en kommende revision af direktiv 91/414 vil bidrage til at godkendelsen i EU-landene bliver mere ensartet.

Det Økologiske Råd finder det uheldigt at EU-revurderingsprogrammet ikke er blevet færdigt til tiden dvs. i 2003, og at det nu først forventes afsluttet i 2008.

Det Økologiske Råd lægger vægt på at der afsættes de fornødne ressourcer, således at revurderingsprogrammet afsluttes hurtigst muligt uden at det går ud over kvaliteten af de miljø- og sundhedsmæssige vurderinger. Det er meget vigtigt, at revurderingsprocessen følges tæt, så der ikke kan opstå risiko for at tidsfristen skal udsættes på ny.

Det Økologiske Råd anbefaler endvidere at der opkræves betaling for såvel evalueringer under direktivet som for sundhedsvurderinger, idet det vil kunne fjerne en række marginale pesticider fra markedet, som medfører betydelige samfundsmæssige omkostninger både i forbindelse med godkendelsen og efterfølgende i forbindelse med overvågning af bl.a. pesticidrester i grundvand, vandløb, fødevarer m.m.

Det Økologiske Råd finder at der er et stort behov for en ændring af direktivet, og man ønsker flere ændringer, end de i bilaget til rapporten nævnte, især at retsgrundlaget flyttes til traktatens artikel 95. Det Økologiske Råd ser herunder gerne at der fremlægges yderligere forslag, der vil kunne medvirke til en øget beskyttelse af miljø og sundhed.

Bryggeriforeningen finder, bl.a. p.gr.a. den korte høringsfrist, at konsekvenserne af forslaget synes uoverskuelige.

Danmarks Naturfredningsforening finder det beklageligt at det foreslås at forlænge tidsfristen. DN finder det heller ikke sandsynliggjort at de foreslåede tiltag vil sikre at tidsfristen på 2008 kan holde.

DN foreslår:

- At arbejdet med nye stoffer indstilles indtil der er taget stilling til alle de gamle stoffer. På den måde kan der sikres ressourcer i medlemsstaterne, og i kommissionen, til at udfase de gamle stoffer. En sådan ændring ville samtidig være et væsentligt incitament til industrien for at få ryddet op i de gamle stoffer.
- At der nu bør indføres en simpel og hurtig proces for at udfase de miljø- og sundhedsfarlige pesticider. Stofferne bør vurderes på deres iboende egenskaber, og såfremt et stof er bioakkumulerbart, persistent, carcinogent, reproduktionsskadeligt eller mutagent bør det udfases øjeblikkeligt.
- At udfase et stof såfremt industrien ikke indenfor den fastsatte frist har indleveret et komplet dossier.

DN finder, at disse 3 forslag bør gøre det muligt at færdiggøre evalueringen af de resterende stoffer inden 2006.

Derudover foreslår DN:

- At man, med henblik på at begrænse miljø- og sundhedsrisikoen i bl.a. u-landene, umiddelbart optager et stof som PIC-kandidat, såfremt stoffet som ikke kan optages på EU's positivliste
- At det sikres at de grønne organisationer får indflydelse på evalueringsprocessen, som i dag foregår i et meget lukket forum med industrien som den eneste, der bliver involveret i processen.

På mødet i specialudvalget for miljøspørgsmål d. 20. november 2001 udtrykte DN skuffelse over, at ønsket om midlertidigt at stoppe arbejdet med vurdering af nye stoffer ikke er afspejlet. De danske Landboforeninger bemærkede at det er vigtigt for dansk landbrug, at processen speedes op.

b) Temastrategi om bæredygtig brug af pesticider

c) Revision af forordning 2455/92

d) Ratifikation af Rotterdam konventionen (PIC)

Ingen af de ovennævnte forslag er fremlagt.

Punkterne er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) d. 12. december 2001 med henblik på en orientering fra Kommissionen om status for arbejdet med forslagene.

Der er ikke forelagt dokumenter til punktet.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på en orientering fra Kommissionen om status for arbejdet.

Ad punkt 10 - Information fra Kommissionen om status for arbejdet med direktivforslag om

a) SEVESO II

b) Batterier og akkumulatorer

c) Tungmetaller i luften

d) Fællesskabets gennemførelse af Cartagena-protokollen

e) Fællesskabets ratifikation af konventioner om TBT og POP.

Der er ikke forelagt dokumenter til ovennævnte punkter.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på en orientering fra Kommissionen om status for arbejdet.

